ЖІНОЧИЙ СВІТ

СЕРПЕНЬ
1950

ЧИСЛО 8.

В. Дядинюк: КНЯГИНЯ ОЛЬГА

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК 1. СЕРПЕНЬ, 1950. Ч. 8.

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $0.25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК у Канаді та США — $2.50
В інших країнах ам. $3.00

Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

VOL. 1. AUGUST, 1950. No. 8.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Box 3093, Winnipeg, Man.

Edited by Editorial Committee
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.

SINGLE COPY 25c.
SUBSCRIPTION PRICE yearly $2.50
In Canada and United States.
In other countries U. S. A. $3.

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ:

Ілюстрації до "Весняного Проміня" виконала Ірена Романа Носик

ПЕРШІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВЕЛИКЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРИЄДНАННЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Адміністрація журналу з приємністю стверджує, що незважаючи на літній вакаційний час, змагання за приєднання нових передплатниць розгортається цілком задовільно. Подаємо прізвища наших передплатниць, що вже включилися в змагання:

1 місце: — п. М. Дунець, Торонто, Онт. ... **7 передплатниць**
2 місце — Е. Прибитківська, Торонто, Онт. ... **5 передплатниць**
3 місце — п. С. Петришин, Форт Віліям, Онт. ... **4 передплатниці**
4 місце — п. С. Захарук, Монтреал, Кв. ... **3 передплатниці**
5 місце — п. А. Барна, Лімінґтон, Онт.
п. Н. Михалевич, Ст. Паул, Мінн., США. п. Т. Підзамецька, Содбури, Онт.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК I. СЕРПЕНЬ, 1950. Ч. 8.

ОЛЬГА

Хто з нас не знає того прекрасного, повного романтичного чару переказу про Ольгу, дочку простого перевозчика через річку, — що стала пізніше могутньою володаркою Великої Київської Держави й першим носієм християнської віри серед наших далеких прадідів.

Відомі й інші перекази, за якими Ольга була дочкою Псковського посадника Госмомисла, також існує ймовірне припущення, що вона походила з скандинавської князівської родини (скандинавське Ольга, — Ґельґа). Отже, версії про походження Ольги різноманітні, зате всі ці леґенди-перекази кажуть нам одне й те саме про романтичну першу зустріч Ольги з Новгородським княжечем Ігорем на полюванні в лісі. Великий природній розум Ольги, по короткій розмові, так вплинув на Ігоря, що захоплений, в скорому часі він одружився з нею, незважаючи на спротив батька, князя Олега.

По смерти князя Олега, — Ігор став володарем Великої Київської Держави. Княгині Ользі він надав Вишгородське князівство та визначив для неї окремий двірський почот. У посольствах Ігоря та договорах із греками беруть участь, окремі від княжих, посли й представники княгині.

Отже, й за життя Ігоря Ольга мала вже великий вплив на тогочасну політику та міжнародні зносини Київської Держави. Після смерти Ігоря, що загинув збираючи данину з деревлян (над якими потім жорстоко помстилася Ольга), вона, ставши повновласною володаркою держави, повністю виявляє свої здібності: незвичайний розум та державницький хист. Під її зверхністю перебуває двадцять пять васальних князів, в своїх руках вона втримує величезну, ще не зовсім сконсолідовану державу, що простягалася, дослівно, — від Кавказу та Волги до Карпат і Балтійського моря.

Не менші заслуги княгині Ольги перед своїми нащадками, як першої християнки. Перехід Ольги на християнську віру не міг бути явищем випадковим. Ця мудра жінка мусіла глибоко переконатися у Вищости й Святости Віри Христової, коли наважилася, стоючи на чолі держави, першою зірвати з поганством, в той час, коли більшість її підвладних міцно трималися поганства.

Прийнявши християнство, Ольга передала керування державою свойому сину Святославу. Сама ж цілковито присвятила себе вихованню в дусі християнської віри своїх унуків — Ярополка й Олега.

Незабаром мине тисячу років від дня смерти княгині Ольги (вмерла 11 липня, 969 року).

Тисяча років лягла між нами і цією леґендарною жінкою, постать якої приваблює нас усіма найкращими прикметами людини.

І не диво, що її ім'я таке популярне, що її постать широко освітлюється у нашій історичній та художній літературі, у народніх переказах та піснях.

Зразки своєрідної модерної поезії, де оспівується княгиня Ольга та її доба, — знаходимо у віршах відомого співця Княжої Держави, нашої сучасної поетки Оксани Лятуринської.

Перуне, освяти мечі!
Вперед, зловіщі посланці:
Іде! Іде! І зпід копит
Вогонь і пил.
Тремти, побідная Ітиль!
Царгороде, тремти!
Тремти, Дунаю, Волго!
Іде, іде син Ольги!

* * *

О, чую ріг скликає турій!
І лицарі мечі ладнають.
Нехай чоло моє похмуре,
Ось панцир твій, ось зброя з краю.
За честь, за стяги злотні Руси!
За січову батьківську славу!
Вас оспівають струни гусел,
Поляглих дуб вквітчає в нав'ю.

Як бачимо, в обох цих поезіях подаються войовничі, переможні мотиви боротьби лицарів ще з часів Великої Київської Держави та заклики їх співзвучні й нашим часам грядучої боротьби за втрачену державність.

ІРИНА НАРІЖНА

МІНІЯТУРИ

ВИЙШЛА В ПОЛЕ РАНКОМ РОСЯНИМ,
СТІЛЬКИ СОНЦЯ НА ЖИТАХ,
МОВ НЕ ЛІТА ЦЕ — А ОСЕНИ
ЯСНІСТЬ СУТО ЗОЛОТА.
МОВ НЕ ЛІТА ЦЕ, — А ОСЕНИ
ЗОЛОТИЙ — У КАЗКУ — ШЛЯХ:
СОНЦЕМ ПЕЩЕНІ, НЕКОШЕНІ,
СТИГНУТЬ РАДІСНО ПОЛЯ.

* * *

ЖНИВА! ЦЕ ЗНАЧИТЬ — СОНЦЕ, СПЕКА,
ШОВКОВИЙ РИТМ СПІВУЧИХ КІС
І ТРУД, І ПІТ (ЩЕ НІЧ ДАЛЕКО) —
І ЛИЦЯ РАДІСНІ Й ЖАРКІ.
ЖНИВА — ЦЕ ЗВИННІСТЬ РУК ЖІНОЧИХ —
СТЕЛИСЬ ПЕРЕВЕСЛО ПІД СНІП!
ЗАТЕРПЛА СПИНА? ВТОМА В ОЧАХ?
ЩО Ж, З ВУСТ ПОТРІСКАНИХ — ПІСНІ!
ЖНИВА: В ОБВІТРЕНИХ ОБЛИЧЧЯХ
І В СЕРЦІ — ВДЯЧНОСТИ ПОРИВ:
БЛАГОСЛОВЕН БУДЬ В НЕБІ ТРИЧІ,
ТИ, ЩО НАШ ТРУД БЛАГОСЛОВИВ.

Н. СИНЯВСЬКА

НАШІ СУЧАСНИЦІ

Подаючи систематично на сторінках цього журналу відділ "Наші сучасниці", ми переслідуємо цим таку ціль: знайомити читачок і читачів "Жіночого Світу" з тими, в тій чи іншій мірі видатними жінками, що є нашими сучасницями, що живуть, працюють і творять тепер, знаходячися поруч із нами, себто, в повному розумінні цього слова є наші сучасниці.

Таких жінок є чимало. Одні з них знані більше, другі менше; одні з них більше активні, другі не визначаються аж надто великими діяннями, але всі вони вносять щось своє, ориґінальне, творче — в близькі їм фахові ділянки.

Саме ці жінки своєю творчою працею підтверджують ідею рівноправности жінок, бо поруч із мужчинами творять певні нові цінності, як у мистецькому, так в науковому і громадському житті, не нехтуючи при цьому і своїми родинними обов'язками, передусім обов'язками матері.

На превеликий жаль, у нас прийнято говорити, вихваляти й писати багатосторінкові розвідки про діяльність наших визначних людей — тільки по смерти. При житті наші найкращі мистці та вчені, можуть бідувати, розтрачувати свої сили й літа на елементарну боротьбу з життям, за шматок щоденного хліба, і — це нікого не обходить. Коли ж така людина вмре, нераз передчасно і саме через несприятливі життєві обставини (як це було напр. з Юрієм Кленом, передчасна смерть якого, безперечно, лежить на сумлінні всього нашого громадянства), — тоді починається писання некрологів, влаштовуються жалібні академії і так далі, і так далі.

Ми хочемо, щоб про наших жінок-письменниць, поеток, учених, малярок, артисток, педагогів, дослідників, громадських діячок, зокрема діячок українського жіночого руху — знало наше громадянство вже тепер, коли вони є між нами і коли не виключається можливість у якійсь мірі сприяти покращанню їх становища, подаючи до відома загалу читачів інформації про їх працю та досягнення.

Дозрілість нації пізнається дозрілістю її інтеліґенції. Для нас же, нації сьогодні бездержавної, що хоче мати свою державу — справа підтримки своєї інтеліґенції, морально і матеріяльно, набуває особливої ваги.

Рямки "Жіночого Світу" за вузькі для вміщення вичерпуючих статтей на теми мистецькі, наукові, суспільні. Та це і не входить у завдання жіночого журналу; для цього існує інша, спеціяльна преса.

Подавати ж вісті про наших сучасниць, що спричинюються до розвитку всіх цих ділянок нашого культурного життя, — є нашим прямим і почесним обов'язком.

CLARENCE A. MANNING

KIEVAN RUS'

The Rus' of Kiev were able to extend their control over the other Slavonic tribes and to organize the new state. The moving spirit in this seems to have been a group of Scandinavians but they could not have been numerous enough to displace the Slavonic character of the people. It was not long before the rulers came to have Slavonic names, like Svyatoslav. In the tenth century he sought to extend his control over the northern Balkans and may have dreamed of moving his capital south of the Black Earth region. Yet he was finally killed by the Pechenegs, perhaps at the instigation of the Byzantine emperor, John Tsimiskes. After that, though there might be oubtreaks between Constantinople and Kiev, relations were on the whole peaceful.

At almost the same time Christianity made its appearance. It was only natural that the most aggressive missionaries came from Constantinople, for the commercial ambitions of Kiev led it to the Black Sea in which the Byzantine Empire was supreme. Queen Olha, the mother of Svyatoslav, had become an Orthodox Christian in the middle of the tenth century but paganism was still too strong for her to convert the druzhina, the leading warriors and councellors of the king, and a half century was to pass before the country was definitely converted under Volodymyr, or Vladimir.

In the beginning Volodymyr, as a younger son of Svyatoslav by one of his numerous concubines, had become the ruler of Novgorod. He was thus able to secure new levies of Scandinavian troops from the North and to win the throne of Kiev. In his early life he led a pagan revival, but he was apparently much interested in matters of religion and was dissatisfied with the pagan cult. According to the legend of the chroniclers, he sent embassies to investigate the Jewish religion of the Khozars, Mohammedanism, and the Christianity of the Germans and of the Greeks of Constantinople. The envoys were most impressed by the splendor of the services in the great Church of St. Sophia and on their return Volodymyr decided to seek baptism from the Patriarch of Constantinople.

It required some time to bring this about, but in 989 all difficulties were finally removed and the Grand Prince and his druzhina were definitely baptized. Volodymyr at once cast the idols of Perun and the other pagan gods into the Dnyeper and from that time on, he became a zealous Christian. Without delay he built the first of the great Churches of Kiev, the Church of the Tithe (Desyatinnaya) and for this he employed the services of Greek architects.

Kiev became speedily a small scale replica of Constantinople. The Greek monks introduced into the country Byzantine culture, architecture, and methods of thinking. The Metropolitan of Kiev was a Greek. Yet there was no attempt to force the Greek language upon the people. The Church services were held not in Greek but in the Church Slavonic language, which had been developed by Saints Cyril and Methodius a century earlier. His piety and zeal for the spreading of Christianity won Volodymyr the title of saint and hence it came about that his name appears in the religious services and in the Chronicles as Vladimir, the Church Slavonic form of Volodymyr.

From the moment of Volodymyr's conversion to Christianity and the appearance of the Church Slavonic language, the deep darkness that covers the history of Kiev and Rus' begins to disappear. The monks engaged in the task of preparing the conventional Chronicles have given us confused views of the earlier history in which truth and romance are strangely mixed, but from this moment we can begin more clearly to trace the history of the country.

At this time Constantinople was the civilized centre of the Christian world and Kiev soon became one of its choicest spiritual and intellectual children. The rulers of Kiev and the upper classes of the population were on a far higher cultural level than were most of the rulers of western Europe. Education flourished. This does not mean that there was anything similar to our modern methods of widespread education and literacy, but larger classes of the population were affected than in the still barbaric countries of the West.

The traditional idea that Kiev and Rus' were backward for the time can hardly be maintained. Kiev and its rulers held an honored place throughout Europe. The members of the royal family married into the family of the Emperors of Constantinople. Other members made matrimonial alliances with the Saxon royal family of England, with the Kings of France, with Poland and Hungary. In the eleventh century, the schism between the Eastern and Western Churches had not yet taken place, although there were strong signs of its approach and nothing but distance existed to keep Kiev and Rus' from being swept into the general development of European Christian civilization.

The Grand Princes of Kiev were incomparably richer than many of the rulers of the West. They had direct connection with Constantinople, the greatest of the Christian markets, and they also could trade with the Eastern lands. Wealth flowed in. The Byliny, the folk epics, which preserved traditions of the greatness of Volodymyr and his court, and the remainder of the heroes, never weary of speaking of golden Kiev and of the wealth and generosity of Kiev's rulers. There may be exaggeration, but there is enough other available material to show that the rulers and the upper classes imitated as best they could the luxury and splendor of Contantinople and the Byzantine Emperors.

(Exerpt from "The Story of the Ukraine"
by Clarence A. Manning)

Марко Вовчок

НАР. 23 ГРУДНЯ, 1834 р. — † 10 ЛИПНЯ, 1907 р.

СОН

(ОПОВІДАННЯ*)

Було нас у батька три дочки, — я найстарша. А був наш батько такий то грізний. В ряди-годи пустить на улицю погуляти з дівчатами. — Нікчемний той рід жіночий, — каже, — все б їм погуляти! Гуляють та цокочуть, як ті сороки!

— Хіба ж ти й сам не гуляв з роду, Іване? — скажуть мати.

— А я з роду дурнем не був, дякувати Господеві!

Хоч був тато грізний, а проте дуже нас жалував. Було як поїде в Київ, то й навезе нам гостинців хороших: матусі очіпок, шовком гаптований, чи плахту червону, або стрічок, мені — доброго намиста, або пояс червоний, найкращий; малим сестрам теж сережки, намистечка...

Минув мій рік шіснадцятий, сімнадцятий починаю. Одсвяткували ми Зелену Неділю. Одної ночі приснився мені сон: стою я в зеленому житі, вище пояса, навкруги мене колоситься пшениця й мак червоніє, а проти мене два місяці вповні. Що один ясний, а другий ще ясніший — і пливуть на мене просто. Той же ясніший місяць та все другого поперeжає, а далі так і скотивня мені на руки, а другий за хмару зайшов. Прокинулась я, тай розказую, який то мені дивний сон снився.

— Тож бо й дивний! — кажуть мати, а самі всміхнулись.

— Чого то тим дурним дівчатам не присниться! — озвався батько. — Бач, місяця рукою вхопила, як вола за роги! Сниться, то й сниться.

— Чому? — кажуть мати. — Сон мара, а Бог віра!

У неділю одпрохалась якось у батька на погуляння. Вийшли ми за село на могилу, співаємо собі, пустуємо; коли хтось: Ге-ей! ге-ей! — аж луна пішла поміж горами. Ми так і здрігнулись. Дивимось — а се чумаки з гори йдуть. Воли все сиві-полові та круторогі, ярма мережані. Чумаки ставні, молоді.

— Отсе, вражі бурлаки! — кажуть дівчата, — як налякали!

— Слухайте лиш, — загомоніла Мотря Чемерівна (така прудка та моторна була дівчина карока!) — привітаймо ми чумаків! — Тай затягла:

"Ой чумаче, чумаче, хрещатий барвінку!"

Дівчата й собі підхопили; а чумаки йдуть та тільки поглядають, а далі як ударять на нас! Ми в розтіч. Чумаки за нами; переняли тай оступили, як хмара.

— Пустіть нас, пани чумаченьки! — проситься Мотря, — будьте ласкаві!

— Еге ж ! — гукнув чумак, високий як дуб, стоячи нерухомо, а руки простер, щоб переймати, у зубах люлька: — еге, не знаєш, моя дівчино, звичаїв чумацьких! — тай замовк.

А другі взяли жартувати з дівчатами. Я все за Мотрю ховаюсь. Коли вийшов чумак, хороший-прехороший, чорнявий, очі як у орляти, — вийшов против мене, узявсь під боки, тай каже: — Дівоньки голубоньки! яка ж отсе поміж вами дівчина, як зоря ясна сяє? Як би плавала вона в синьому морі рибкою, я б її шовковим неводом поняв; коли б літала пташкою, був би золотим просом принадив; а тепер мушу питати: якого се батька дочка?

А дівчата усі заразом: — Івана Самуся! Івана Самуся!

Тоді взяв він мене за руку: — Дівчино - чарівниченько! Чи звелиш мені сватів до тебе слати?

А мені аж у очах потемніло...

З того часу неначе світ мені зав'язаний. Одна думка, один жаль... Уже й мати почала примічати та клопотатись: — Доню моя, доню, що се тобі сталось? змарніла, моя дитино! — А батько хоч і нічого не говорить, та все пильно на мене поглядає.

Вийду поміж дівчата, так мене й оступлять: — А чого така смутна? А що в тебе на думці? Отсе, як води в рот набрала! Може на тебе хто недобрим оком глянув? Може тебе такий вітер обвіяв? Чого ти така, як за нелюба засватана? — Скажи нам усю правдоньку, Домасю - серце!

* Дещо скорочено. Прим. Ред.

А я все не говорю — боюся, хоч часом щире слово, як не вилетить з уст.

— Е-е, дівчата! — каже Мотря, — Домасі й не в голові наші гулянки. Знаю я добре, яка туга прийшла їй до серця.

Дівчата так і присіпались: — Скажи, Мотре, наша сестронько, галонько!

— Полюбила наша Домаха чумаченька молодого перехожого.

— Так і єсть! се того чорнявого? високого? Се той, що чоботи рипають? Ой, тай хороший же вдався, та який жартовливий, говіркий! Золоті уста!

Мене наче жаром всипало. — Сорому не маєш, Мотре! — кажу їй.

— Отсе! я щиру правду говорю. Може ні? Ану забожись! Бач, і уста твої не розмикаються. Слухай лише, що я тобі скажу, а ви дайте мені дух звести, — чого насунулись усі разом? Сідайте ж бо кружка, тай слухайте.

Ми посідали тай слухаємо; а в мене серце б'ється, як не вискочить.

— Я довідалась, звідки ті чумаки родом...

Я аж крикнула: — О?... а звідки вони?

— Вони усі із Мазовища.

— А звідкіль сю вістку маєш?

— Зо дна моря! — (Ся Мотря була справді така, що й зо дна моря дістане, що їй треба). — Той, що до Домахи горнувся, Данило Дончук, а той, що мені найлучче сподобавсь, Кирило Совтир.

— Та що? — питаю.

— Будуть нас сватать, — каже, — й висватають, як пити дадуть! А нуте, дівчата, звеличайте Домаху! — Тай почала:

Сіяла зіронька, сіяла:
З ким ти, Домасю, стояла?
З тобою, Данилку, з тобою,
Під зеленою вербою;
З тобою, чумаче, Данильцем,
Під вишиваним рукавцем.

— Та скажи ж, Мотре-серденько, як се ти все те знаєш? Хто тобі казав?

— Посилала я сороку білобоку, а вона мені принесла дві вістки під правим крильцем: одну про Данила, а другу про Кирила...

Надходить осінь. Одробились у полі; справили обжинки. По вулицях почали свати походжати, — тільки й чуєш, як дівчата хваляться:

— А я за свого Михайлика заручена! — А мене батько поблагословив за Павлуся!

Якось порядкую в свойому садку, біжить менша сестра: — Домасю! Домасю, свати йдуть! уже близенько!

Ох, мені лишечко! Побігла до хати, у сінях спинилась. Чую — з батьком переговорюються, що "прийшли до вашої милости од пана Ігната". Вийшов батько двері одчиняти, я йому в ноги, кланяюсь та плачу: — Татоньку ріднесенький, не топіть своєї дитини!

— А який вражий син тебе хоче топити — кеже батько. — Годі ж бо, годі, не плач!

— Хиба ми будемо тебе силувати, доню? — каже мати, — чого плакати?

Я радесенька, так дякую їм: — Спасибі, мамо, що ви мене жалуєте, що за нелюба не оддаєте!

Батько почастувавши тих сватів, подякували за ласку. — А дитина наша, — змовив, — ще молоденька, нехай ми ще самі її покохаємо, то навчимо на розум добрий.

— Отсе, доню, — кажуть мати, як уже провели старостів, — це твій місяць, що за хмару зайшов!...

Як забулась я сього лиха, неначе й веселіше трошки стало; дожидаю Данила з Криму... як то він вернеться, як то побачу його! а здумаю, що може яка пригода йому в дорозі сталась, то й серце моє похолоне. Вийду собі, сяду де в садку, та як задумаюсь, то думка думку спережає; робити що — ніякої охоти нема. Так і маюсь цілий день.

Одного ранку так то мені важко було, коли чую — кличуть мати:

— Домасю! іди до хати: Господь хороших гостей наслав.

— Яких, мамо? — питаю, а сама так і трушуся.

— Од пана Корнія Дончука: сватає за свого сина, Данила.

Боже ж мій милий! Я й не пам'ятаю, як мати ввели мене в хату, як поблагословили! Подавали рушники (я винесла що найкращий, вишневий) тай заручили нас.

Старі ж радяться з сватами, а Данило схилився до мене близенько: — Дівчино моя! — каже, — чи любиш ти мене так, як я тебе, дуже?

Я мовчу... а так вже любо мені його слухати! Що вечора було прийде до мене в садок, тай ніч мені з ним не змигнеться.

А мати кажуть: — От тобі, доню, і той місяць, що тобі на руки скотився!

ОЛЕСЬ — приятель дітей

Мені було років, мабуть, десять, коли я одержала в подарунок книжку великого розміру, не дуже грубу, на обкладинці якої був написаний такий заголовок: О. Олесь — "Івасик Телесик". Це була здраматизована казка в п'яти діях.

— О. Олесь? — подумала я, взявши книжку в руки. І повстав перед очима час, коли мені було п'ять років і наша родина мешкала разом з Олесями в одному будинку. Він з дружиною й сином на першому поверсі, а ми на партері. Темними сходами майже кожного вечора я пробиралася до їх мешкання, відкривала двері, і мене зустрічали усміхнені добрі очі Олеся, який сидів звичайно за столом і завжди ласкаво вітався, запрошуючи всередину. Вже тоді я запримітила, коли він крутив собі цигарку, його цікаву форму руки з довгими пальцями й гарними нігтями. Особливу увагу звернула я на м'які його рухи й своєрідний нахил голови, який додавав до усмішки свого роду добродушну лукавість.

Пригадала собі, як він нераз опинявся під столом, удаючи "вовка" і лякаючи мене. (Я була "гускою", яка бігла "додому" до "мами". "Мамою" була Віра Антоновна — дружина Олеся).

Пригадала собі різні смішні й поважні історії, які я чула з його уст, різні штучки, які він показував із коробочкою сірників, що мене приводило в здивовання, — і до тепер це лунає в ухах той щирий безпосередній сміх, який не вгавав на протязі цілого вечора.

Але в той час, коли мені було п'ять років, мені в голову не приходило, що пізніше, за декілька років, я читатиму його "Івасика Телесика".

Чому я придаю таке велике значення цій казці? Це не була звичайна казка про "Івасика Телесика", яку я знала з оповідань мами й читанок. Це була чудова п'єса на 5 дій, яку я мимоволі запам'ятала від початку до кінця і все читала її знову й знову. В уяві ставила себе в положення кожної діючої особи, придумувала декорації і так хотіла побачити її на сцені. Від того часу я нічого кращого не читала з дитячої літератури. І з того часу в мені розгорілося особливе почуття до Олеся, яке не зникло до його смерти, і про яке він ніколи не довідався.

З того часу я довго не бачила Олеся, ми переїхали в Прагу, а він мешкав поза Прагою в Черношицях, а пізніше у Ржевницях. Але з насолодою я перечитувала його інші дитячі п'єски — "Солом'яний бичок", "Злидні", "Микита Кожем'яка".

Коли вже мені було 15 років, в Празі, заходом Софії Русової, повстав "Дитячий Клюб", в якому збиралися кожної суботи майже всі українські діти, що мешкали в цьому місті. Кожного року, або й два рази на рік ми давали вистави різних дитячих п'єс, які мали великий успіх серед українського громадянства, що високо оцінювало виховавчу й національну працю цього "Клюбу". Ставили ми різні п'єси, всіх не пригадую, але ніколи не забуду, коли ми підготовили "Солом'яного бичка" Олеся, і коли сам автор прийшов на виставу.

— Олесь прийшов, Олесь прийшов! — шептали діти за кулісами, і мені хотілося тоді грати свою ролю особливо гарно — для Олеся.

По закінченню ми фотографувалися. Олесь прийшов до нас на сцену повільною ходою, із своєю характерною усмішкою, і всі

діти враз відчули, що це їхній великий приятель. Вони просто горнулися до нього, кожний хотів щось сказати, щось спитати, і кожний хотів знати "як він грав", і чи Олесеві подобалося. Олесь всіх хвалив і пам'ятав кожного в його ролі. Діти були надхнені, й Олесь це мусів відчути. Знимка з того вечора була дорогою для мене пам'яткою, бо між нами — дітьми сидів також Олесь. Але, на жаль, вона загубилася під час війни.

Пройшло знову декілька років. Я вже скінчила середню школу й поступила в університет. "Дитячий Клюб" далі існував, розвивався, але я вже там була не як учасниця, а як "виховательками" разом із другими студентками. Кожний з нас мав своє завдання: одна вчила дітей танку, друга вела хор, третя вчила читати й писати, а я підготовляла деклямації й п'єси. Пам'ятаючи враження, яке на мене зробив "Івасик Телесик" Олеся, я мріяла поставити його з дітьми, але для цієї постановки треба було мати велику сцену з технічними модерними приладами.

В той час я мала нагоду часто зустрічатися з Олесем. Як це почалося, не буду тут описувати. Основною метою моїх зустрічей була одна — хотілося мати нові п'єси для дітей. В той час Олесь починав хворіти, в ньому витворилася певного роду апатія, що нераз пробивалася крізь його усмішку й жарти.

Нема можливости тут описати подробиці його життя, творчости, всі розмови, зустрічі того часу — хочу тільки подати деякі моменти, що характеризують Олеся, як приятеля дітвори.

Він хотів написати декілька п'єсок для нашого "Дитячого Клюбу". Розпитувався про дітей, які туди приходили, й одного разу, на самого "Миколая", прийшов сам на нашу виставу. Не тільки на виступ дітей, але був і на генеральній пробі, що відбувалася перед виставою, і досидів до кінця, навіть під час того, як діти на залі провадили свої гри. Я все бачила його похилу постать у кутку за столом, в товаристві його близьких знайомих.

На другий день я зустрілась з ним і він з усмішкою почав розказувати про свої враження із дитячого виступу. Зразу зауважив мені, що "Миколай" був невдало підібраний, а що решта дітей гарно грали, особливо "чортики". І тут витягнув начерк п'єски "Бабусина пригода". Я дуже зраділа. Прочитавши п'єсу, зразу собі уявила, які ролі кому роздати, бо п'єса була дуже гарна, хоч простенька. Якраз підходила для тих "найменших", яким дуже тяжко підібрати ролі. Уявила собі гурт "каченят" із жовтими дзьобиками й червоними панчішками замість лапок, і з захопленням оповідала Олесеві, як я її поставлю. Олесь закінчив за кілька день п'єсу і передав мені для "Клюбу". І тут зайшло одне непорозуміння між нами, що в ньому я сама завинила. Підготовивши виступ, я побачила, що діти слабо грають і не мають таких костюмів, що я плянувала. Мені соромно було перед Олесем. Настільки соромно, що я навіть не запросила його на виставу. Відчуваючи свою провину, я уникала з ним зустрічі. Аж одного разу випадок примусив мене стати лицем в лице з ним.

Докірливий погляд і досі відчуваю на собі.

— Я відпочиваю між дітьми, я люблю дітей... — повторяв Олесь, і ніякі мої переконання, що вистава була слаба, не були для нього достатніми доказами.

— Це нічого, що вони погано грали, це нічого, але треба було мене покликати, я прагну товариства дітей.

Олесь довго не гнівався. Написав ще три п'єси, — дві з них були продовженням до "Бабусиної пригоди", а третя — свого роду вступом до "Свята Весни", яке ми так хотіли опрацювати з дітьми й студентською молоддю. Але війна, що розгоралася, не допустила до цього. Увагу було звернено в інший бік.

Олесь тяжко хворів. Кожний відчував, що він доживає віку. І його останні дні в'яжуться з його останнім дитячим твором, який він писав перед смертю: "Водяничок" — віршована казка в кількох розділах нагрубо начеркнута, перші частини до певної міри опрацьовані, але кінець залишився невикінчений.

Перед тим, як Олесь зліг до ліжка, щоб вже не встати, багато вечорів перечитував нам вголос перші розділи, зупинявся над окремими виразами, робив замітки, хвилювався, переживав і — спішився докінчити. Так і не дочитав нам цілого "Водяничка"...

І так просковзнули попри мене, мов тіні — образи, від давніх дитячих моїх літ, в яких наш поет-лірик Олесь стоїть і як великий приятель дітей.

Водяничок.

~~Жабеня~~

Перша частина.

I

Шаліла буря цілу ніч

А рано, вдосвіта, з вудками

Пішов рибалка чим скоріш,

Не йшов, ~~—~~ летів вперед думками!

Початок "Водяничка" автограф О. Олеся.

К. Кандиба

НАШІ СУ

Олена Лотоцька

Коли пригадую мої перші взаємини з українським американським жіноцтвом, то спогади ці найтісніше зв'язуються з ім'ям Олени Лотоцької. Початок їх сягає часів після закінчення першої світової війни, коли в надісланих моїм братом др. С. Сіменовичем із Чикаґо — американських українських часописах, знайшла я інтересні статті на жіночі теми підписані прізвищем Олени Лотоцької. Діставши адресу авторки я вирішила нав'язати з нею листування. Але справа спочатку не пішла легко. Далека дорога, яку прийшлося нашій кореспонденції відбувати повільними кораблями, а при цьому — американський звичай (принаймні український) дуже повільно відповідати на листи, не спріяв скорому обміну думок. Пригадується мені комічний початок того листування: не діставши відповіді від п. Лотоцької на два чи три листи, я звернулася за посередництвом редакції на адресу іншої дописувачки, Олени Довбуш, в надії, що від неї скоріше дістану відповідь на запитання про стан жіночої організації в Америці. Дійсно, гаряче очікувана відповідь скоро надійшла, враз із виясненням, що Олена Лотоцька й Олена Довбуш є одною й тою ж самою особою . . . .

Після того, наш обмін думок, порад, інформацій — пішов жвавішим темпом. У 1925 році прийшла до нас радісна вістка про злуку нечисленних тоді ще українських американських жіночих організацій в одну цілість, під назвою "Союз Українок Америки". Між піонерками-основницями СУА з приємністю вичитала я знане мені вже ім'я Олени Лотоцької.

Заснування СУА зійшлося в часі з початком видання "Жіночої Долі", журналу, який ще більше зблизив мене не тільки з Оленою Лотоцькою, а й з усім організованим українським американським жіноцтвом, що й завершилося моїми відвидинами Америки й Канади у 1929 році. Тоді то й наступила моя особиста зустріч із тою культурною громадською діячкою як і з багатьома другими провідними діячками, що їх радісно мені й сьогодні, як вояків на стійці, вітати при громадській роботі.

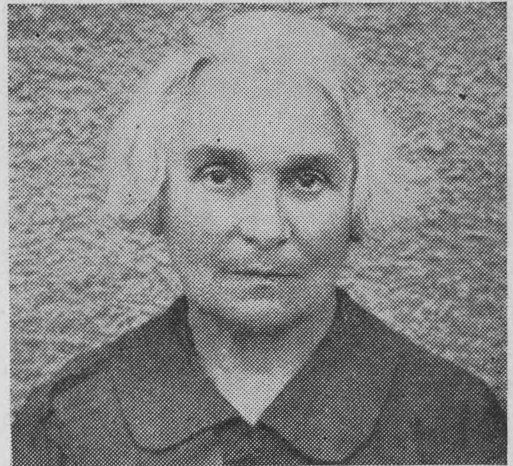
Ювілей СУА одночасово є також ювілеєм заслуженої його основниці, невтомної робітниці й провідниці, Олени Лотоцької. Вона найкращих 25 літ свого життя присвятила для поширення й поглиблення праці СУА. На протязі 25 літ вона ні на хвилину не зійшла зі свого раз прийнятого посту. Працювала як секретар, член проводу, й нарешті, як голова Союзу. Це почесне, але й важке становище голови Союзу займає вона від 1943 року безперервно й до сьогодні. Крім праці як голова СУА, п. сповняє ще й відповідальні та важливі обов'язки І-ої містоголови СФУЖО, одної з містоголов Конґресового Комітету й інші важливі обов'язки, до взаємин з англійськими кругами включно. Як бувша редакторка жіночих журналів, мушу відмітити заслуги голови СУА спочатку в "Свободі", потім в "Америці", а від 1944 у самостійному журналі "Наше Життя". Важка й відповідальна редакторська праця концентрується в руках голови СУА Олени Лотоцької.

Наприкінці хочу подати пару дат із життя ювілянтки. Походить вона з заслуженої священичої родини, дочка знаного громадського діяча західної України о. Фолиса. Вже з рідного дому Олена Лотоцька винесла традиції громадської праці. До Америки вона приїхала як дружина молодого українського священика о. Добуша, а після передчасної його

(Закінчення на ст. 17)

ЧАСНИЦІ

Марія Юркевич

Щоб створювати небуденні речі, бути не тільки виконавцем, нехай і сумлінним, — але й творцем нових, оригінальних цінностей, треба мати до того вроджений хист і велику любов до свого діла.

Здавалось би, що праця педагога не має нічого спільного з мистецтвом. "Яке ж це мистецтво?" скаже дехто з обуренням." Як можна порівнювати возню із дітьми з творчою роботою маляра чи поета? Як можна порівнювати наслідки: там побула дитина в школі, тай пішла собі додому, а тут створюються нераз мистецькі шедеври, що є гордістю всього людства!"

А проте життя доводить нам, що й педагог (педагог в повному розумінні цього слова), повинен бути обдарований педагогічним хистом так само, як маляр, скульптор, музика, поет.

Вроджений педагог, обдарований так званою "іскрою Божою" — також є творцем повновартісних цінностей. Він у такій же мірі мистець, як і мистці різних ділянок клясичного мистецтва. Хіба ж вироблення духового єства дитини не є творчою роботою? Хіба ж виховання нового покоління здоровим, інтеліґентним, духово багатим, — не є також створенням цінностей, що ними може гордитися усе людство, а передусім нація?

Почесна, відповідальна й вдячна своїми наслідками робота педагога.

Багато імен видатних працівників на цьому полі духового різблення нової людини можна було б назвати, та це потребувало би докладнішого нарису.

В цьому нарисі хочемо назвати тільки одне ім'я — Марія Юркевич.

Марія Юркевич належить до тих небагатьох педагогів, обдарованих "іскрою Божою". Все її життя, — робота з дітьми, творча й плодовита.

Духовий розвиток дитини йде побіч її фізичного розвитку: "в здоровому тілі — здорова душа". І Марія Юркевич у своїй роботі з дітьми гармонійно поєднує те й друге. Наприклад, такий шкільний предмет, як гімнастика здебільшого не належить до головніших предметів: "от, якийсь там собі, третьорядний предмет!" Не так було, коли його провадила Марія Юркевич. Вона ставилася до цієї справи глибоко ідейно, пов'язуючи з фізичним вихованням духовий розвиток дитини: ритміку, музичність, естетизм, а в грах і забавах — почуття товариськости, групової відповідальности, етики. Викладаючи українську мову, чи ведучи клясу як вихователька, — Марія Юркевич вносила в усі моменти педагогічної роботи глибоку ідейність та "одушевленість", що її інтуїтивно відчувала малеча, не кажучи вже про старших дітей.

Незамінимою була вона й при організації всяких дитячих інсценізацій, виступах дітей в різних грах із співами, танками і т. п. Разом із дітьми переживала вона їх перемоги та невдачі, повністю входила в їх маленький дитячий світ, як вірний та веселий їх приятель.

У несприятливих умовах скитальщини, серед постійних невигод, у вічній непевності, що принесе з собою завтрішній день, Марія Юркевич, незважаючи на свій уже поважний вік, — знову опікувалася нашими найменшими, як учителька й вихователька української початкової школи в таборі.

Кляса, що її провадила п. Юркевич помітно відрізнялася від інших, була завжди найкраща в успіхах і знанні, а учнів її здалеку можна було розпізнати по чемності в поведінці. Поважний вік не перешкодив їй провадити й гімнастику. Часто можна було побачити на таборовому подвір'і, як п. Юркевич, наче ґенерал, провадила своє мале

Наші вихованці.

військо. А які прекрасні шкільні імпрези вона влаштовувала! Були тут і народні танки, і гри з співами, і постановки малих п'єсок, і різні поєдинчі та групові деклямації . . .

Марія Юркевич також великий знавець дошкільного виховання. Вона не тільки подавала інструкції в таборових дитячих садках, не тільки викладала на курсах дошкільного виховання, що організовували УНРРА чи ІРО, але також нераз їздила з доручення ЦПУЕ в інші місця, навіть в іншу окупаційну зону. І там організовувала, а то й сама провадила курси дошкільного виховання.

Тепер п. Юркевич знаходиться в Америці, і тут, опинившися в захисті фонду "Матері й Дитини" не може втриматися, щоб не почитати дітям казочок, не навчити їх віршиків і пісень.

На рідних землях, де провадиться масове винищення української інтеліґенції, — і дітей виховується в поняттях, протилежних до засад християнського демократичного світу. З кожним поколінням підточується духова відпорність українського народу.

Чи ж не найголовнішим завданням нашого жіноцтва є подбати про збереження душі українського народу, про належне виховання своїх дітей?

Віримо, що й в Новому Світі українська громадкість, а передсім організоване українське жіноцтво Америки, — допоможе Марії Юркевич і надалі провадити ту роботу, якій вона присвятила все своє життя.

Н. Синявська

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

ВОЛОШКА

**МІЖ СТОРІНКАМИ ДАВНЬОЇ КНИГИ
ПРО ДАЛЕКІ, НЕЗНАНІ КРАЇ,
ПРО МОРЯ ТА СУЗІР'Я НАД НИМИ —
ВІДНАЙШЛА Я СЬОГОДНІ ЇЇ.**

**І НА ВИД ПЕЛЮСТОК ПОБІЛІЛИХ,
ДЕСЬ ДАЛЕКО, В БЛАКИТНІЙ ІМЛІ,
МОЇ РІДНІ ЛАНИ ЗОЛОТІЛИ
І ХИЛИЛИСЯ ВЕРБИ СТАРІ.**

**ЧЕРВОНІЛИ НАД ЗАХОДОМ ХМАРИ,
СОНЦЕ ГРАЛО ВОГНЕМ НА ХРЕСТІ,
І У ТИШІ ВЕЧІРНІЙ СТОЯЛИ
ПРИ ДОРОЗІ ТОПОЛІ СТРУНКІ.**

**У ПРОЗОРІЙ ІМЛІ Я СТОЯЛА,
ЧУЛА ПОДИХ СВЯТОЇ ЗЕМЛІ . . .
ГАРМОНІЙНО ДУША ТАК ЗВУЧАЛА . . .
Я — ВОЛОШКУ ЗІРВАЛА ТОДІ.**

**ЧИ ТО РОСИ ВЕЧІРНІ СПАДАЛИ?
ЧИ ТО СЛЬОЗИ МЕНІ ПО ЛИЦІ? —
ЩО ВОЛОШКУ ЗМАРНІЛУ, ЗІВ'ЯЛУ,
ВІДНАЙШЛА Я У КНИЗІ СТАРІЙ . . .**

ВЕСНЯНИЙ ПРОМІНЬ

ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

Дорогі Діти!

Іще з давніх часів українські землі заселював гарний та сильний нарід, з якого й походимо ми, українці.

У ті давні часи не було ще таких міст, як тепер, з великими будинками та фабриками. Люди жили дуже просто, працювали коло землі, полювали на звіря, ловили рибу та розводили бджіл, щоб мати мед, бо цукру ще не вміли виробляти.

Із перших міст, що заклалися на Україні, ми знаємо Київ, який через те і називаємо "матір'ю" інших міст, що заснувалися пізніше.

У Києві та в інших старовинних містах жили князі, що керували різними невеличкими князівствами-державами.

Найбільшою і найславнішою була Київська Держава. Про князів, що керували нею, Ви мабуть, уже чули: Князь Олег, Ігор, Ярослав Мудрий, Володимир, княгиня Ольга, — їх імена кожний з Вас буде знати.

Чому ж ми й тепер згадуємо про них, коли вже мало не тисяча років минуло з тих часів, як вони жили? Український нарід згадує їх імена з пошаною й любов'ю, бо ці князі зробили багато добра для українського народу, створили велику й могутню Київську Державу, яку знали й шанували інші великі держави того часу. Тому той час, ту добу, — ми й називаємо "Княжою Добою".

Перед княжою добою, люди, що населяли наші землі, — були поганцями. Вони вірили, що в лісі, в полі, в річках, живуть добрі та злі створіння, які можуть допомагати або й шкодити людям. Вони вірили, що в лісі живе лісовик, у воді — водяник. У річці живуть гарні дівчата-русалки, які своїми піснями приваблюють людей та затягають їх у воду.

У великій та сильній, у ті часи, Візантійській державі, — була вже прийнята Правдива Християнська Віра.

Велика Київська Держава провадила торгівлю з Візантією й наші князі нераз відвідували Візантійських володарів та перейняли від них і Християнську Віру. Княгиня Ольга перша стала християнкою, а при князі Володимирі все населення наших земель стало християнами. І до наших часів зберіглося оповідання про те, як відбулося хрещення киян: усі люди, що жили в Києві, ввійшли у Дніпровську воду й відразу їх всіх було охрещено, обризкано посвяченою водою.

Багато зберіглося й інших переказів про ті часи княжої доби та про славних наших князів. В книжках про історію України Ви їх знайдете, разом з іншими відомостями про славне минуле нашого народу.

Ваша редакторка.

КНЯЗЬ ОЛЕГ

Могутній та славний був князь Олег. Нарід його любив, а вороги землі української боялися його.

У ті часи, на Україну часто нападали сусідні дикі народи, що палили села, нищили зерно та худобу, вбивали людей або забирали до себе в полон.

Князь Олег провадив із ними жорстоку боротьбу й нераз вороги шкодували, що наважилися напасти на його землю.

Одного разу князь Олег із своїм військом зібрався на війну. Він хотів покарати дикий нарід — хозарів, що недавно напали на його землі, пограбували людей, а села спалили дощенту.

Їде Олег чистим полем на білому коні. На голові у князя шолом дорогий, в руці меч золотий, а другою рукою князь свого улюбленого коня пестить. Дуже любив князь Олег свого коня. На війні нераз кінь рятував його від смерти, виносив його на своїй спині з вогню, перевозив через бистрі ріки, через круті гори, — був для князя найкращим приятелем, найвірнішим другом.

Їде Олег чистим полем, а за ним його військо. Коли дивляться, назустріч їм із темного лісу виходить старий, старий дід. Борода біла аж до поясу, на палицю спирається, щось сам до себе говорить. . .

Побачив його Олег, та й каже до своїх вояків: "Приведіть до мене цього старенького діда". А вояки йому відповідають: "Цей ста-

ренький дід, — то відомий віщун, він знає все: що було, що є й що буде із кожним з нас! Він знає, яка доля спіткає чи то славного князя, чи то просту людину, все йому відомо й на землі й під землею!"

І каже тоді Олег до своїх вояків: "Приведіть до мене цього віщуна! Я хочу знати, яка доля мене спіткає!"

Привели до нього старенького віщуна: борода біла до поясу, на палицю спирається, щось сам до себе говорить...

"Скажи мені, старче, — каже князь, — яка доля мені судилася, чи довго я ще буду князювати на землі українській, чи довго ще буду боронити нарід свій від злих ворогів? Чи може скоро на радість злим ворогам ляжу в сиру могилу? Не бійся мене, за щирі слова твої я нагороджу тебе щедро золотом і міхами дорогими!"

Глянув старенький дід на князя та й каже: "Віщуни не бояться могутніх володарів, а княжі дари їм не потрібні! Я скажу тобі щиру правду, чи припаде вона тобі до серця чи ні, а гніву ж твого я не боюся! Будеш ти, славний князю, ще довго й щасливо жити, а все ж смерть приймеш і ти! Загинеш від свого коня улюбленого!"

Тяжко зажурився князь Олег, почувши ці слова. Схилив голову на руки та й зітхнув тяжко: "Гірко мені розставатися з тобою, мій коню улюблений! Та судилося нам з тобою більше вкупі не бувати! Не будеш носити мене на своїй спині, як носив дотепер! Прийшла пора нам розлучатися!"

Та й звернувся князь до своїх слуг: "Візьміть, слуги мої вірні, коня цього, відведіть його додому. Нехай доглядають та бережуть його, як найбільший скарб. Нехай напувають його криничною водою, годують найкращим сіном, вдягають на нього найкращі покривала!"

Зліз Олег із коня, обняв його за шию, попестив останній раз...

Багато років минуло з того часу. Багато ворогів переміг князь Олег, багато добра зробив для свого народу. Росла та міцніла княжа держава.

Якось пригадав Олег про свого улюбленого коня, якого вже не бачив стільки років, та й питає своїх слуг: "Слуги мої вірні! Скажіть мені, чи мій кінь має добру їжу? Чи доглядають його так, як я наказав?"

А слуги йому кажуть: "Нема, князю, вже твого улюбленого коня! Вмер твій кінь уже багато років тому!"

Зажурився тяжко Олег, почувши таку відповідь. "Покажіть мені, мої слуги вірні, де лежить мій кінь. Хочу глянути хоч на його кістки!"

Повели слуги князя на високу гору, де лежали кістки його коня; сонце їх вибілило, вітер висушив, бо лежали вони там довгі роки.

Глянув на них Олег, зідхнув тяжко і промовив, спершися ногою на череп коня: "Коню мій, коню! Лежиш ти тут на високій горі, білить твої кістки сонце ясне, сушить їх вітер прудкий! Неправду сказав нам тоді віщун старий! Загинув ти скоріше від мене, а не я прийняв од тебе смерть".

У цю саму мить вилізла з черепа коня гадюка й вкусила князя у ногу.

Кинулися до князя слуги вірні рятувати його, та було вже пізно, — звісилася голова князя на груди й впав він мертвим на їхні руки.

Так загинув славний князь Олег від свого коня.

Марія Кужіль.

ХЛІБЧИК (Нар.)

Печу, печу хлібчик
Дітям на обідчик,
Печу, печу бабку,
Всаджу на лопатку —
Шусть у піч, шусть у піч!

ЖУРАВЕЛЬ (Нар.)

Був собі журавель та журавочка,
Накосили сінця повні ясельця.
Наша пісня гарна й нова,
Починаймо її знова . . .
Був собі журавель та журавочка...

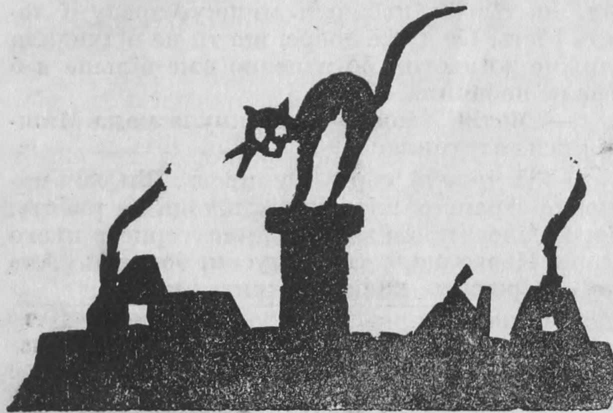
Н. ЗАБІЛА

Котик

Білий котик спить на лаві
Серед нашого двора,
Прилетіла чорна ґава
Та як крикне раптом: "Кра-а-а!"

Кіт прокинувся, злякався
Та в димар на хату скік.
Здивувалась чорна ґава:
— Де ж це білий котик зник?

Бачить ґава: Що то? що то?
Враз вилазить з димаря?
Весь у сажі білий котик
Чорний - чорний, як мара!

Пригода ворони

Сидить собі ворона на дереві й журиться, Голодна вона, а їсти нічого за цілий день не могла знайти. Коли дивиться, — дорогою іде селянин. На спині мішок, а в мішку щось лежить.

— Напевно він несе хліб, або щось інше, що можна із смаком з'їсти, — подумала собі ворона. — Але як подивитися, або дістати?

Похнюпила голову та й думає, а чоловік собі йде.

Раптом ворона зірвалася, та й полетіла за чоловіком. Сіла собі на дорозі й дзьобом щось колупає. І не відлітає, аж поки чоловік не підійшов близько. Бачить він — ворона.

— Давай її зловлю, — подумав він. Та й поклав мішок на землю, а сам почав наближатися до ворони. Ворона трохи підскочила, а чоловік за нею. Вона знову підлетіла, а чоловік далі за нею. А коли побачила, що селянин відійшов далеко від мішка, знялася та й полетіла. Лежить мішок край дороги, та як до нього дістатися? Але ворона була хитра. Вхопила його дзьобом за спід й потягнула. З мішка викотився великий шмат сира. Ворона його хап — та й на дерево.

А під деревом сидів лис. Він давно підстерігав ворону, як би нею поживитися. Але бачить, ворона вже з сиром. Хоч би сир той дістати, й то добре. Став на задні лапи та й гукає:

— Вороно, добридень! Чому ти мені нічого не відповідаєш?

— Угу, — каже ворона з сиром у дзьобі. Боїться його випустити.

— Я такий радий, що тебе зустрів. Я знав твоїх маму й батька. Дуже добрі вони були до мене. А які гарні вони були.

—Угу, — каже ворона.

— Та й сестер і братів твоїх знав. Також дуже гарні, ще кращі за твоїх батьків.

— Угу, — знову відповідає ворона.

— Але ти, бачу, найкраща з них усіх, вороно. Просто очей не можу відвести від тебе, — хвалить її лис.

— Еге! — радісно гукнула ворона, аж — сир випав з дзьоба.

А лис хап сир в зуби та й на втікача.

Так то ворона трудилася і не поживилася. Видно, що не зовсім мудра була.

Переказала ОЛЕНКА.

Як Мишеня розуму набралося

В мами Миші було маленьке Мишенятко. Мама його дуже любила, дбала за нього, й оберігала від злих пригод. Але Мишенятко було дуже непосидноче й цікаве: всюди пхало свого носика і все хотіло знати.

Одного дня Мишенятко дуже просило маму, щоб вона пустила його подивитися в світ. Дуже вже його кортіло побачити, що робиться за стінами його норки.

Мама Миша дуже нерадо згодилася на цю подорож, знаючи, яке Мишеня недосвідчене і необережне.

Не пройшло й пів години, коли мала Мишка вбігла знову в нору перелякана й задихана.

— Ой, мамо, коли я вибігла з нори й пустилася в огород, зустріла я двох великих звірів.

— Цікаво, що ти там побачила, — ласкаво сказала мама Миша.

— Я боялася приступити ближче і здалека дуже добре приглянулася до них. Один звір був такий мягенький і пухкий. Так ніжно муркотів на сонечку. Він напевно дуже добрий і лагідний.

— А другий звір? — спитала мама.

— О, другий звір страшний і злющий. На голові червоний гребінь, великий хвіст, мов віник, і все чимось махав в повітрі. А кричить він так голосно, що я перелякалась і втікла. Шкода дуже, що він не дав мені ближче познайомитися із тим добрим звірем. Ми б напевно разом гарно побавились.

— Моя люба доню, те звірятко, яке ти так вихваляєш — є кіт, наш найбільший ворог. Він, як тільки побачить мишку, зразу її ловить і їсть. Це дуже добре, що ти не підходила ближче до нього, бо напевно вже більше я б тебе не побачила.

— Матінко моя! — скрикнула мала Мишка і вся затрусилася.

— А другий звір — це півень. Він, хоч виглядає страшно, але нікому шкоди не робить. Його голос пронизливий, але серце в нього добре. Цього звіря ти не мусиш боятися. Але кота стережись, коли тобі життя миле!

— — — — — — — —

Пам'ятайте любі діти, хто Вам часто здасться добрий і ласкавий, — не все має добре серце.

М—ич.

ОЛЕКСАНДРА БРИЗГУН

Вправляти – але що?

Ожили покриті травою площі, береги озер, грища, тенісні корти. Нарід молодий і старий висипав мов мурашки на зелену мураву, щоб якнайкраще вигрітися в сонячному промінні. Та коли блище придивимося, — то побачимо, що це переважно мужчини, що користуються і найкоротшим вільним моментом, щоб поручатися, повправляти хоч трохи спорту.

Дівчата ж і жінки, переважно, або зовсім не виходять із дому, або тільки пасивно вигріваються на сонечку.

Виникає мимоволі питання: чому? Чи перешкоджає дівоча соромливість чи відсталість, занедбання техніки руху, чи просто бажання спокою й комфорту в старших жінок? А може — заміжній стан? (середньошкільну молодь не числимо, бо вона має в школі свою руханку та спорт).

Ні одна з названих причин не може бути поважною перешкодою.

Як мужчина, так і жінка потребує руху. Жінка також повинна відчути насолоду, виконуючи різного роду спортові вправи. Чи вона працює в фабриці, в готелю, в установі, чи порається вдома й виховує дітей. В однаковій мірі, як для жінки, що працює фізично, так і для жінки, що працює розумово, — необхідно включити в свій денний програм доцільно підібрані фізичні вправи й спорт. Треба тільки підібрати їх відповідно до роду своєї щоденної праці. Деякі жінки думають, що їх вік або заміжній стан стоять їм на перешкоді, в той час як ні перше, ні друге ні в якій мірі не можуть бути перешкодою.

У Швеції, так само як і в передвоєнній Німеччині й особливо в Чехословаччині (де був добре знаний "Сокіл") і старші й заміжні з декількома дітьми жінки, реґулярно двічі на тиждень відвідували літом свої спортові площі, — взимі свої руханкові залі, проводячи там приємні вечори з своїми подругами й знайомими в русі й забаві.

Тирш, основоположник чеського "Сокола" сказав: "Початки фізичного виховання дістає молодь в школі, а ми збираємо молодь, щоб прищепити їй шляхетність та елеґантність в рухах і думках.

Відважні, здорові, фізично й морально підготовані одиниці будуть добрими матерями та правильно виконуватимуть своє почесне завдання перед своїм народом і людством.

Фізичне та духове здоров'я, — це людський капітал кожного народу, це найцінніше багатство, від якого походять всі інші багатства."

І його зрозуміли жінки-чешки кинувшися із захопленням до створеного ним руханково-виховного товариства. Не минуло й десять років, а в Чехословаччині вже були кадри жінок, що не занедбуючи своїх щоденних занять вміли розумно й здорово ввести руханку й спорт у свій денний програм. До другої світової війни не було жінки в Ч.С.Р. що не належала би до "Сокола".

Про вплив фізичного виховання на жіночий організм писалося багато. Лікарі спеціяльно студіювали це питання й вислідом їх довголітніх студій та експериментів є багата й цінна література.

На особливу увагу заслуговує питання фізичних вправ та спорту для жінок. Вже самою природою жінка призначена для інших цілей, як мужчина. Її конструкція фізична й психічна засадничо відмінна від чоловічої, що й лежить в основі методів її фізичного виховання.

Завданням жінки є, безперечно, материнство. (Не заперечуємо, є одиниці, що намічують собі інший шлях). Тому найвідповіднішою вправою для жінок, на думку вчителів фізичного виховання та лікарів, є ритмічна гімнастика, що приводить до зміцнення черевних та грудних м'язів.

Руханкові вправи й спорт теж не мають шкідливих впливів на жіночий організм, при умові, щоб не зловживати ними й не часто ставати до змагань.

З легкої атлетики, на думку лікарів, рекомендується тільки короткі (на коротку дистанцію) біги та мети (метання дисків). Біги середні й довгі, як і скоки, — краще обмежити, або й зовсім не вправляти, через за велике напруження й потрясення всього організму. Довгі біги тяжкі для жінки, що більше тендітна й має коротший крок в порівнянні з мужчиною. Крім того, довгі біги — вичерпуюча праця, що занадто вичерпує організм жінки. Засадничо, в здорової жінки, є бажана м'якість форм та загальне рівномірне покриття тіла підшкірним товщем. Тверда ж гранчастість ліній та сила м'язів характерна лише для мужчин-спортовців.

Найкращої і найздоровішої форми тіла досягають жінки, що вправляють неодностороннє, а в декількох ділянках, особливо ті, що багато плавають. Деякі ж роди спорту зовсім не відповідають жінці, навіть у формі рекреацій. Напр. тяжкі вправи на знарядах, довгі лещетарські біги, лещетарські скоки, тяжка атлетика, бокс, копаний мяч, їзда мотоциклом.

БІЛЬШЕ ПОВІТРЯ, СОНЦЯ, РУХУ!

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

ПЕРЕДМОВА

(Подаємо передмову та глави: "З свічкою в руках" та "В гостях у письменників" із нової книжки д-р Софії Парфанович — "У Києві в 1940 році". **Редакція.**)

Майже повних десять літ минуло з того часу, коли я була в Києві. Тоді, під час першого приходу большевиків до Галичини, мені доручили організувати середню медичну школу, а тому, що я не була обізнана з такою працею, мене післали до Києва навчитися, як її вести. У Києві пробула я десять днів, вивчала Київську школу і, як кожна людина в такому випадку, придивлялася до життя і людей та обставин в новому для мене світі.

В сорок першому році, після відступу большевиків, я описала мої враження з цієї єдиної в своєму роді подорожі описала їх з вражливістю й чуттєвою яскравістю, як їх сприймала. З того часу минули роки. Мої спогади читали приятелі й знайомі і завжди домагалися надрукувати їх. Деякі розділи читалися або друкувалися принагідно.

Оце тепер, виїжджаючи з Европи, я випускаю мої спогади в світ, бо вони не тільки не втратили своєї свіжости й актуальности, але й тепер допомагають зрозуміти тяжке, неможливе для українців життя під большевицькою окупацією. Вони дають також відповідь, чому ми, тисячі нас, покинули свою Батьківщину, й пішли в бездоріжжя мандрівки, зберігаючи тільки незалежність наших душ та право чути, думати, говорити й діяти, як українці.

Хай ці спогади будуть останнім моїм поклоном нашому поневоленому Рідному Краєві, останньою думкою, що летить з-над берегів океану перед мандрівкою в чужі світи.

Оце тепер, стоячи на останньому клаптикові европейського суходолу перед мандрівкою широкими шляхами до Нового Світу, припадаємо душею до святої землі своєї, цілуємо її скровавлені межі й присягаємо:

"Хай усохне правиця моя, коли я забуду Тебе, мій Єрусалиме!"

Бремен-Ґрон,
Листопад, 1949 року.

З СВІЧКОЮ В РУКАХ

Спровадившись до гуртожитку, я зв'язалась тісніше з школою. Це ж було моє головне завдання вивчити школу і на ділі взялася за це вже другого дня, як тільки мене покинули товариші подорожі.

Ще в Наркоматі я познайомилась з Завкадрами середнього медшкільництва — жінкою К. Оця зовсім гарна, молода, ясноволоса й рожевощока жінка, поставилась до мене явно ввічливо й тепло. Так дійсно ставились до західних українців східні. Можна сміло сказати, що тільки це відрізняло їх від інших "українців", тобто жидів, росіян і інших громадян України. Був то протягом двадцятьох років творений "радянський народ".

Вона викладала в школі історію. Того дня ми поїхали разом до школи. Сам будинок, що містився недалеко на периферії при вул. Мельника 51, був дуже старий, рожево розмальований. Малі кімнатки для адміністрації, яка здивувала мене своїм розгалуженням. Там і завучі, три разом, там і кімната вчителів, три учбові секретарі і окремий загальний секретаріят. Бухгальтерія, де працювало троє чи четверо людей. Окремо кухня з її персоналом, що належала вже не до школи, а до Буфетотресту і окремо гуртожиток з його теж немалою адміністрацією. Гуртожиток містився на протилежній стороні вулиці і був видно гордощами школи й Наркомату: був то новий, збудований окремо для школи, триповерховий будинок.

В школі зразу ж познайомилась з директором — малим кучерявим Н-м, лікарем-окулістом. Як я потім (аж з часом у Львові) довідалась, був це знову ж жид. Він приняв мене ввічливо, але знова з тим же стриманим холодом, який я помічала всюди, не розуміючи ще його причини. Його кімната мала двері, товсто вибиті приглушуючою подушкою, що мене здивувало. На мій запит заявив, що директор має різні секретні справи з властями. Вогнетривала каса служить директорові до зберігання секретних документів. Аж дуже пізно я довідалася, що це були за справи, що ховались в директорських секретних сховках. Та, на щастя, в мене таких справ не було. Але ж я ніколи не була справжнім радянським директором і тому можливість звільнення та заглади увесь час висіла наді мною, як меч на нитці. Ще трохи і був би впав, та війна дозволила мені з честю довести справи до природнього кінця.

З директором я бачилась двічі, та довідалась про обов'язки і працю, і про те, як їх виконувати. Далі передав мене він завучам. Про них мушу сказати дещо більше і з радістю, дещо тепліше та краще.

Була то старша жінка, бідненько одягнена, ще гірше зачесана: волосся сплетене в якийсь клубочок, а пасма його помішані з сивими, звисали довкруги лиця. Ця жінка, що щиро пригорнула мене, та дуже добре й ввічливо поставилась до мене. Виявилось, що це асистентка анатомії, жінка, що студіювала в Швайцарії, була знайома з Русовою і іншими довоєнними і дореволюційними українцями-патріотами. Її чоловік за царських часів переслідуваний, щойно від рад. влади дістав працю: навчання в гімназії. Та про цю владу і теперішнє вона не хотіла говорити, радше живучи споминами. Була це отже одна з перших українок, справжня українка. І я відчула, що не має між нами ніякої чужости і цього пригнічено-підозрілого, як це було з іншими. Потім хотіла я взяти її з собою до Львова, як завуча, та не погодились в Наркоматі. . .

Другий завуч — високий, огрядний мужчина, одягнений в такий звичайний, бавовняний одяг, блюзка, що запиналася під бородою (з паском) з військового сукна. Був Литвином і відношення між нами було таке миле, як це буває на еміґрації між слов'янськими народами — напівжалісливе, недоговоренорідне.

Обоє ці люди проваджували мене по школі, вчили й радили, як це завести у себе. Оці мої перші учителі залишали ясний і теплий спомин і підносили мене з дна зневіри, в яку кожний київський день втоптував мене щораз глибше.

Одного з таких днів я вибралась з завучом на лекції. Що К. викладає по українськи, я мала змогу переконатися, будучи в перший день нашого знайомства на її лекції. Пригадую, як нині, що питала про газету "Іскру". Було це для мене таке нове й неждане, як там, в Держмедвидаві. Учні знали й відповідали про стару й нову "Іскру" і знову я зрозуміла, що цей світ має іншу історію, далеку від тої якої вчили нас. Про ці речі ми не мали ніякої уяви, для нас справа робітничих рухів, а потім боротьби за провід комуністичної партії, була дальша, як найскладніші проблеми, ну, астрономії.

Але мені хотілось послухати, як відбувається вивчення медичних предметів.

Коли я обурювалася перед Гр. Ст-чом, що всюди російське, він сказав мені, що в школі по-українськи. І я була така впевнена, що інакше й бути не може. Це ж діти села, чи робітників міста і певно не інакше можна їх вчити, як по-українськи. Коли настав вечір, ми обоє пішли до клясів на лекції. Пішли ми з свічкою в руках. Забракло світла. Коли я запитала, чому так, сказали мені: мабуть якась "аварія" в електрівні. Ця аварія тривала увесь вечір. І дивне: кияни не хотіли мені пояснити, чому нагло в деяких дільницях міста немає світла. Одного вечора я йшла в театр імени Франка. Нагло на Хрещатику й суміжних вулицях запанувала нічна темінь. Ще, поки це сталось, я зустріла Женю з її товаришкою й вони відпровадили мене в театр. А то тяжко було б потрапити туди зовсім потемну. На мій запит, що це — Женя відповіла, що це, мабуть повітряна тривога. Коли ж я зауважила, що на площі Калініна ясно, й що трамваї їдуть вповні освітлені, вона сказала, що тривога є напевно в районі Хрещатика. Коли згодом і у Львові вилучувано дільницями світло на довгі години, я думала нераз про Женю й тих інших, що чи боялись, чи соромились мені сказати правду. Невже ж їх вчили, що треба казати чужинцям в тій справі? І чого вкінці соромитися: що не вистачає всім світла?

Так от, ми мали свічки в руках і йшли сходами до клясів. З нашим приходом учні вставали чемно. Вони теж училися при свічках. Ми сіли на останню лавку і слухали, як питають і як читають лекції.

А питали й читали по-російськи. . .

Неврологію викладав високий чорнявий жид-лікар. Посиділи хвилину, а коли на серці в мене ставало важко, я підводилась і просила провести мене далі. Ми входили на внутрішні, ми входили на біологію — чи я знаю ще на що? Мій товариш просив мене несміло залишитись в одному клясі, та послухати методику подавання, успішність її на відповідях учнів. Але в мене ріс на серці вантаж, і, держачи свічку в руці, я ходила по школі, шукаючи рідної мови.

Ніде не було її. . .

Мої кроки ставали щораз повільніші, голова хилилася щораз нижче. . .

Свічка догасала, як ми потрапили на патологію. Молодий чоловік в окулярах, у сірому одязі, подавав лекцію по-українськи. Молодь відповідала безпомилково цією ж мовою, так м'яко й співно, як це вміють тільки Придніпрянці. Я сиділа на останній лавці і, підперши рукою голову, закрила нею лице. Свічка моя догоріла, а в мене нестримними двома струмками котились сльози з очей. Я плакала з болю, жалощів і любови. Я плакала, віднайшовши вкінці в темному куточку найдорожче, що має людина: рідну мову. . .

Одного з наступних днів я познайомилася з цією молодою людиною. Сильно потискаючи йому руку, я сказала:

— О! Я знаю Вас. Ви ж читаєте по-українськи. Ви навіть не знаєте, скільки Ви дали мені і що я переживала на Вашій лекції.

Засяяло обличчя оцього сіренького хлопця і, напіввинувато й непорадно всміхаючись, сказав:

— У нас вільно викладати, як хто хоче. Хочеш, говори по-російськи, хочеш — можеш по-українськи.

— Тому й хочуть усі по-російськи! — відказала я, не в'яжучись. Та він на те вже не знайшов відповіди. . .

Того вечора, тяжкого й незабутнього вечора, я пішла в гості до письменників.

(Продовження у наступному числі).

ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА

(Закінчення зі стор. 8.)

смерти, вдовою з трьома малолітніми дітьми сама заробляла на удержання своє й дітей, доповняючи при цьому свої фахові знання вечірніми студіями в університеті. Пізніше, коли злучила свою долю з долею б. редактора "Свободи" п. Лотоцького, знайшла в ньому щирого прихильника й помічника в своїй громадській праці.

Треба СУА щиро поґратулювати за таку невтомну досвідчену провідницю, а Олені Лотоцькій побажати дожити щастя знову співпрацювати, як це було до другої світової війни — з сестриними організаціями вільного рідного краю!

О. Кисілевська

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

СОДБУРИ, ОНТ.

Дня 12 червня ц. р. заходом Відділу ОУК влаштовано святочні сходини в честь письменниці Олени Пчілки.

Сходини відкрила голова Відділу ОУК пані А. Бідочка, попросивши всіх присутніх вставши, вшанувати пам'ять Олени Пчілки однохвилинною мовчанкою. Реферат про творчість Олени Пчілки прочитала пані А. Курилів, а ширшу доповідь про працю та життя письменниці виголосила пані Олена Залізняк. У своїй доповіді п. О. Залізняк згадала про багато інших українських діячок та їх тяжку працю на громадському полі, зокрема при заснуванні дитячих садочків та захоронок. Прелеґентка звернулася до молодих жінок та матерей, щоб вони також звернули свою увагу в цьому напрямку й виявили більше зацікавлення в справі виховання дітей в національному дусі.

На закінчення пані А. Бідочка закликала всіх присутніх зложити пожертви на пресовий фонд "Жіночого Світу". Збірка винесла $6.00. Пожертви зложили по $0.50 А. Бідочка, А. Курилів, С. Парчевська, С. Матейко, О. Федак, А. Кінах, А. Стельмащук, С. Ґендза, Т. Підзамецька. По $0.25 — Т. Марунчак, О. Юськів, М. Янівська, О. Рогожинська. Щира подяка всім жертводавцям.

Т. Марунчак (секретарка)

ВАЛ Д'ОР, КВЕ.

Дня 18. червня ц. р. Відділ ОУК влаштував "День Батька". Голова Філії УНО вступним словом відкрив свято, подаючи значення батька в родині й державі. За почесного батька цього свята запрошено бувшого голову Філії УНО пана Поремського. В імени Відділу ОУК п. Савюк вручив батькові скромний, але щирий дарунок та закликав усіх присутніх відспівати батькам "Многая літа". Пані Л. Зарицька прочитала цікавий реферат, в якому подано образ батька, як родинного і національного працівника. Членки ОУК приготовили смачну перекуску. Пан Поремський був зворушений таким виявом пошани до нього й щиро дякував усім присутнім за пошану до нього. Кінцеве слово виголосила пані Сверид. Подякувавши всім, закликала присутніх до збірки на організаційні потреби. Збірку перевели пані Смолій і панна Борсук. Дохід із збірки виніс $10.00, $2.50 призначено на прес. фонд "Жіночого Світу", $2.50 на прес. фонд "Нового Шляху", а $5.00 на організаційні видатки. Всім жертводавцям щира подяка. На закінчення відбулася забава.

Л. Зарицька (секретарка)

ЗАХІДНЄ ТОРОНТО, ОНТ.

Дня 20. червня ц. р. Відділ ОУК улаштував несподіванку своїй активній членці пані О. Марко з нагоди народження її першого сина. При застеленому столі і скромній закусці, голова Відділу пані Даниляк привітала пані Марко, бажаючи батькам і синові всього найкращого. Після вручення скромного дарунку були покликані до слова пані Чабан, Ницівка та Прибитківська. Панство Марки теплими словами висловили свою вдячність присутнім членкам ОУК за їх прихильність й увагу. Розгорнулася приємна й весела товариська гутірка, яка не припинялася аж до закінчення вечора.

Е. Прибитківська.

ПОРТ АРТУР, ОНТ.

Дня 21. травня Відділ ОУК влаштував "Свято Матері" із такою програмою: 1. Вступне слово — виголосила пані Гуцал, 2. "Чи є в світі що солодше" — деклямація Мирослави Мироник, 3. "О, Мамочко!" — деклямація Левійки Головатої, 4. "Снилось мені ясне сонце" — деклямація Олесі Гуцал, 5. Реферат — прочитала пані Бомок, 6. "На свято матусі" — деклямація Броніслави Мироник, 7. "Ода до матері" — деклямація Елисавети Бик, 8. "Моя мама" — деклямація Ореста Трача, 9. "Мамин рахунок" п'єса, — участь брали пані Хом'як, Джойс Бачинський та Олесь Хомяк, 10. Малі діти піднесли квіти для мами. Кінцевою точкою було коротке слово пані Балик. На закінчення відспівано гимни.

Управа Відділу: ОУК

П. Балик (голова) **П. Гуцал** (секретарка)

ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ.

Дня 13. і 14. березня членки ОУК писали писанки.

В днях 27., 29. берзня і 1. квітня відбувся "Писанковий Базар".

Дня 9. квітня відбулося "Свячене".

Дня 9. квітня членки ОУК відвідали хворих в шпиталях.

Дня 9. травня членки робили квіти на концерт в "День Матері".

Дня 24. травня підготовано вечерю в річницю Національного Дому.

Дня 9. червня членки ОУК на замовлення англійської організації "Кинсмен Клаб", приготовили українську вечерю.

Дня 5. березня Відділ ОУК відсвяткував святочними сходинами пам'ять Ольги Басараб, Лесі Українки, Віри Бабенко та Олени Теліги.

ПРОВІНЦІЙНІ З'ЇЗДИ

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ І БРАТНІХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ОУК, УСГ, МУН.

1. Провінційний З'їзд на Схід Канади відбувся в днях від 30 червня до 2 липня в місті Торонті, Онт.

2. Провінційний З'їзд на провінції Саскачеван та Манітоба відбувся в днях 1 й 2 липня в місті Саскатуні, Саск.

3. Провінційний З'їзд на провінції Алберта та Британська Колумбія відбувся в днях 1 й 2 липня в місті Едмонтоні, Алта.

Під час з'їздів відбулися окремі сесії Організації Українок Канади, в яких брали участь делеґатки Відділів ОУК, делеґатки Центральної Управи ОУК та численні гості. Про перебіг та ухвали сесій ОУК буде докладно подано в наступному числі.

ВІД НАШИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ

4-ИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА (ОУЖ)

У Новому Ульмі в днях 18 - 19 березня ц. р. відбувся 4-тий Загальний З'їзд ОУЖ.

Не зважаючи на переселенчу гарячку та труднощі переїзду з'їзд був дуже чисельний. Присутні були 33 делеґатки: 6 делеґаток із англійської зони, 2 із французької і 25 із американської зони. Дводенним з'їздом керувала президія в складі: І. Павликовська, О. Чехівська, Є. Жук, з американської зони, Л. Бобеляк із англійської зони і І. Повзанюк із французької зони. Секретарювали: С. Годованець, і О. Коломінська. Збори одноголосно ухвалили абсолюторій уступаючій управі.

З'їзд викликав зацікавлення серед громадянства, що надіслало численні усні та письмові привіти. Зокрема з'їзд привітав п. Президент А. Лівицький, голова СФУЖО п. О. Кисілевська та жіночі організації Англії та Бельгії. На з'їзді були Голова Національної Ради проф. Б. Іваницький, що виступив із привітанням та численні громадські діячі всіх трьох таборів Нового Ульму й Ульму.

На з'їзді брала участь як гість і дискутант письменниця Г. Журба, між делеґатками була поетка Н. Лівіцька - Холодна.

Цей з'їзд замкнув певний етап діяльности українського організованого жіноцтва на еміґрації. Тому, на з'їзді прийнято не тільки річне звідомлення, але розглянуто й 5-річну діяльність ОУЖ в цілому. В діловій дискусії розглянуто дотеперішню діяльність ОУЖ. Устійнено, що тези, які поставлено ще на 1-му з'їзді, були правильні й витримали життьовий іспит на протязі 5 - ти річної діяльности. Це підтверджено резолюціями цього з'їзду.

Настрій двохденного з'їзду був наскрізь річевий і діловий. Резолюції ухвалювалися, звичайно, одноголосно при повнім зацікавленні їх змістом.

4-тий З'їзд засвідчив, що українське жіноцтво на еміґрації здало іспит своєї зрілости й вийшло переможно в тяжких обставинах. Наше жіноцтво роз'їжджається у світ збагачене досвідом, спираючися при тому на свою світову централю.

(Із протоколів З'їзду ОУЖ).

ВІСТІ З КОНҐРЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ "СВІТОВИЙ РУХ МАТЕРЕЙ"

Конґрес світової організації "Світовий Рух Матерей" (у французькій мові скорочено "М.М.-М.") відбувся у днях 10 — 15 червня ц. р. у Парижі. На ньому було заступлено 29 націй, українців заступала делеґатка від СФУЖО п. З. Витязь, голова української жіночої делеґації в Бельгії та д-р О. Піснячевська, член української жіночої організації у Франції. Делеґація з Німеччини (п.п. Павликовська та Сулима) не взяла участи в конґресі, бо дозвіл на в'їзд до Франції прийшов запізно. Із бездержавних націй, крім українців, взяли участь також делеґатки - литовки, польки та білоруски.

Від нашої делеґатки п. З. Витязь маємо вже перші відомості з конґресу, якими ділимося з читачками "Жіночого Світу".

На конґресі були присутні з французького уряду міністри та амбасадори з дружинами, сенаторки й посолки. На тлі цієї блискучої ассамблеї, — наша, хоч і мала делеґація не була все ж останньою. В порівнянні з іншими делеґаціями бездержавників, — українська делеґація була, безперечно, найкращою.

Перший день конґресу був найбільш урочистим. Після відкриття і короткого засідання представниць від делеґацій було запрошено до Єлісейської Палати на прийняття до Президента Французької Держави. Кожну делеґатку було представлено Президентові зокрема й кожну делеґатку п. Президент вітав теплим стиском руки. Другий і третій день конґресу були днями інтенсивної праці. Було заслухано доповіді делеґатки СФУЖО п. З. Витязь та п. Піснячевської (яка прочитала доповідь п. Сулими, надіслану з скитальщини), далі зачитано реферат СФУЖО, надісланий із централі СФУЖО в Америці. На четвертий день конґресу відбулося засідання Інтернаціональної Національної Ради та обговорення й затвердження резолюцій, а пізніше прийняття в Префектурі Парижу, де делеґаток вітав мер Префектури. Делеґатка СФУЖО п. Витязь була також запрошена на прийняття до керівниць французького Жіночого Союзу, разом із делеґатками Швайцарії та Італії. П'ятий день конґресу (субота) розпочався мессою у приватній каплиці архиєпископа Парижу. Далі відбулося спільне засідання делеґаток з "Union Feminine civique et sociale", що, власне започаткував організацію "Рух Матерей". На цьому праця конґресу закінчилася. Префектура Монтмартру влаштувала для делеґаток конґресу екскурсію по Парижу, під час якої делеґатки оглядали історичні пам'ятки. Наша делеґатка п. Витязь склала ще візити зверхникам обох українських церков, побувала на панахиді на могилі бл. п. отамана С. Петлюри та в Гр.-католицькій церкві на панахиді по бл. п. отамана С. Петлюри та полковника Є. Коновальця. Також нав'язала контакт із українськими жінками в Парижі, — поінформувавши їх про перебіг конґресу та працю СФУЖО.

(На підставі звіту делеґатки СФУЖО подала Галина Данько

СОЮЗ УКРАЇНОК У ФРАНЦІЇ

Дня 25 червня ц. р. відбулися Загальні Річні Збори Союзу Українок у Франції. На них вибрано нову управу, яку очолює довголітня українська діячка та заслужена режисерка й артистка українських театрів на Українських Землях — пані Ганна Совачева. До нової управи увійшли, як ділова голова — пані Марія Феник, заступниця голови — пані Ольга Голіян, секретарка — пані Діма Номич, скарбничка — пані Анна Браєр, організаційна референтка — пані Марія Мазур. Головою контрольної комісії вибрано пані Н. Кобилко.

(Відомості з Союзу Українок у Франції)

ВІТЕР З УКРАЇНИ

Гей, бандуро, ти розраднице,
Грай мені на чужині,
Хай свою країну - страдницю
Я побачу хоч ві сні . . . .

Н. Павловська.

Величезна заля дітройтського Masonic temple вщерть наповнена людьми. Конвенція Американського Червоного Хреста. Буде промовляти президент Червоного Хреста — генерал Маршал. Панночки роздають програмки "Folks songs and dances of the nationality communities". І першою точкою . . . першою точкою — "Ukrainian bandura chorus".

Мені радісно, що за кілька хвилин у цій врочистій залі, на такій далекій чужині повіє вітер з України, запахне євшан - зілля, залунає наша пісня.

І думки мої мимоволі полетіли далеко назад . . . Пригадалася осінь 1945 р. Старовинне місто Інгольштат у Баварії. Свіжоорганізований табір УНРРА у військових касарнях. Гордовито має вгорі синьо - жовтий прапор. Обличчя веселі, але ще стурбовані. Ще блукають примари репатріяції, ще приїжджають закликати "на родіну", кожний день приносить якісь нові страхи, — і нові чутки . . . .

— А в Дахав, знаєте, вивезли . . .

— А в Реґенсбурзі була демонстрація . . .

— А в Міттенвальді . . . .

Ось і відрадна чутка: бандуристи приїхали. І сьогодні концерт. Після страхіть війни кожний переживає свій перший святочний день.

Бандуристів зустрічає буря оплесків. Вони марні й бліді після своїх ходінь по муках, але — героїчні. Григорій Китастий зліва, поруч із ним Петро Потапенко.

В урочистій тиші задзвеніли струни, поплила пісня, стиха повіяв вітерець з України: "Думи мої, думи . . .", "Закувала та сива зозуля", "Ставок заснув" . . .

Я бачила багато очей, що блищали сльозами втіхи й смутку і, здається, сама трохи поплакала. Хай блукають примари, — але пісня, душа нашого народу з нами.

Капеля одразу взяла на свої плечі почесний обов'язок — репрезентацію українського народу, вона була тим цементом, що з'єднував нас із американцями.

Я не знаю навіть, чи багато серед українців знайдеться таких ентузіястів нашої капелі, якими були перший директор УНРРА — англієць Ватсон і його наступник канадієць Девідсон. Пісня проникала в серця високих американських достойників, вона лунала на врочистих бенкетах в Мюнхені і в Альпах, і в англійській зоні. І скрізь бандуристи приносили своєю появою сонце ба"ьківщини, аромат степів і віру в майбутнє.

Одною з найбільших осель у Баварії була оселя Ґанґгофер - Зідлюнґ у Реґенсбурзі. Це була ніби столиця української еміґрації, маленька українська держава. Тут мешкало багато визначної інтеліґенції. Колишня Подебрадська Госп. Академія, тепер Український Технічно - Господарський Інститут, взірцево поставлена гімназія нараховувала понад триста учнів, розгорнув працю театр Блавацького. Багато було мистців пера й пензля, серед них — Є. Маланюк, Галина Журба, маляр Мороз та багато інших. Скільки було цікавих вистав, веселих елеґантних забав, хоч таборовий приділ ставав усе меншим та духове життя било ключем. А між бльоками буяли пишні городи, задумливо хилили золоті голови соняшники і цвіли чорнобривці. Юрій Клен незадовго перед смертю приїхав до Реґенсбурґу і конче хотів саме тут осісти. Та не судилося!

І наче емблема міста далеко на обрії тонко вимальовувалися стрункі ґотичні вежі знаменитого собору — "Dom"-у, такого гарного в рожевій імлі вечора.

І бандуристів потягло також до Реґенсбурґу.

Пригадую літній гарний вечір. Пахнуть квітки на грядках. Галасливо й весело прямуємо до таборового театру. Сьогодні бандуристи у новій програмі. Вона — прекрасна, але особливо зачарувала всіх "Ой ти, дівчино, зарученая". Теплі сутінки вже перетворилися у синю липневу ніч, а бандуристи ще співають, бо публіка шаліє і не пускає їх зі сцени. Ще, ще!

На жаль, і прекрасне має кінець. Розходяться. То тут, то там хтось наспівує ніжно - елегійну пісню про заручену дівчину:

"Ой ти, дівчино, чарівниченько,
Причарувала моє серденько . . ."

Синя липнева ніч, запах квітів на городах, зорі, пісня . . . Минають роки і приносять нове. І от я в залі Masonic temple. За тисячі миль від краю. Довколо американці, доброзичливі, розмовні, які все цікавляться чи подобається нам в Америці. "O, very good, very nice" кажу я щиро. І в цій щирості допомагає мені думка, що от зараз перед генералом Маршалом залунає наша пісня. Завіса розсувається поволі. Ось і вони в своїх червоних жупанах. Знані дорогі обличчя . . . . В залі легкою хвилею шепіт: "Bandura, Bandura".

"Ой повій, повій, вітре, з Великого Лугу . . ."

І разом із ніжним срібним гомоном бандур я чую, як несеться, віє і пестить вітер з України з ароматом євшан - зілля, степової трави . . . .

Галина Карпова.

ЛЕОНА

ПОРЯДКУЙМО В НАШОМУ ДОМІ!

(ПОРАДИ ГОСПОДИНЯМ)

СПАЛЬНІ:

Щоденно: обов'язково провітрити. Коли ранком залишаєте спальню — повідчиняйте вікна й зачиніть двері. Розкиньте постіль, щоб вона перевітрилася перед тим, як застилятимете ліжка. Спочатку поскладайте на місце всі речі; напр. одяг повісьте до шафи, брудну білизну в кіш, а потім стеліть ліжка.

Щотижнево: провітрюйте постіль на відчиненому вікні або на дворі, якщо погода дозволяє. Зміняйте брудну постіль, фіранки й все що переться, помийте та почистіть дрібні речі. Накрийте ліжко, щоб не порошилося, коли порядкуватимете решту хати. Порядок той самий, як і при чищенні інших кімнат.

ЧИЩЕННЯ СПЕЦІЯЛЬНЕ ЧИ СЕЗОНОВЕ:

Часом доводиться порядкувати спальню після хороби якогось члена родини. Так само докладно прибіраємо в час весняного чи осіннього чищення.

Перемо всі речі, що перуться, інші відсилаємо до хемічної чистки. Матраси чистимо доброю твердою щіткою. Ліпше цю саму роботу зробимо пилососом, якщо він є. Витираємо пружини й рами ліжка вогкою шматою. Подушки треба провітрювати обережно в тіні, бо сонце шкодить пір'ю.

КУПАЛЬНЯ: Ця кімната мусить добре провітрюватися в кожній порі року. Добре, як кожний член родини має окремий вішак для рушника. Можна також вживати рушники різнокольорові або з вишитими іменами, щоб задовольнити вимоги гігієни. Щоденне чищення купальні є необхідне так само, як необхідна при цьому співпраця всіх членів родини. Кілька хвилин що ранку треба присвятити миттю ванни та мушлі до вмивання (sink) і туалетової. Всі ці речі мають бути бездоганно чисті. Ганчіркою намоченою в нафті вимити ванну, а потім ще вичистити порошком. Накінець змити мильною водою.

Для дезенфекції туалетової мушлі, добре вживати спеціяльних середників. Коли вода в мушлі погано стікає, треба довгим дротом повитягати волосся та інші волокна з рури або прочистити її помпою.

При потребі миємо вікна, рами, стіни й фіранки, як в інших покоях.

КУХНЯ: Чистота найбільш потрібна у цій кімнаті, де приготовляємо їжу. Кухню треба провітрювати після кожного варення.

Щоденно: витираємо підлогу вогкою шматою або мапом (mop), миємо щонайменше раз на тиждень. "Само" — поліруюча паста на підлогу не є занадто дорога й ми можемо часто пастувати нею кухню. Усуваємо плями та сліди пальців з одвірків та рам кожного тижня. Миємо стіни, стелю й одвірки що пів-року. Вікна та фіранки миємо коли вони брудні, від пари чи товщу вони скоро брудняться. Сильні жарівки тримаємо в чистоті, щоб краще світили. Вітримо на сонці й миємо бляшані коробки для хліба та кексів. Що місяця прибіраємо одну шафку на стіні (cupboard) й застилаємо полички чистим папером. Переставляймо часто дрібні предмети з місця на місце й порядкуємо в шухлядах.

СЕЗОНОВІ ПОРЯДКИ:

Навіть як ви не робите весняних порядків, бо пильнуєте за помешканням цілий рік, — є певні речі, що ними мусимо на весну зайнятися. Це — зимова одежа, ковдри та ґардіни (драперії). Зимову одіж і ковдри чистимо й ховаємо до сховів. Їх треба добре забезпечити перед молями. До цього вживаємо порошок ДДТ або інші випробувані середники. Драперії віддаємо до хемічного чищення.

Весняне чищення килимів: Добре відіслати весною ваші килими до доброго фахового чистильника. Можете покликати такого фахівця до дому, щоб він на місці чистив ваші килими. Не рекомендується братися за це діло самому, бо килим легко зіпсувати. Деякі тканини не можна мити, бо барви часто линяють.

Сезонове чищення складів і комор: На горищі, льосі та коморі збірається багато зайвих, непотрібних речей. Використаймо час весняних порядкувань, щоб позбутися цього сміття.

Весняне чищення печі до огрівання дому (форнесу): Після останнього топлення, вогнище треба вичистити й перевірити чи нема яких ушкоджень. Все це поправляємо й даємо до порядку заздалегідь перед холодом. Фільтри з водою чистимо від сажі. Дверці малюємо, щоб не заржавіли. Не забудьте чистити сажу в димарі. При топленні гарячою водою треба, щоб вода стало лишалася в рурах. Наповніть котел водою при паровій системі топлення, щоб запобігти корозії протягом літа. Не забудьте зменшити кількість води в котлі, коли будете восени вперше запалювати свій форнес.

ЖАРТИ

— Бійся Бога, чоловіче! Та май розум! Ти ж п'єш горілку як воду!

— Ну, жінко, це ти вже переборщила! Стільки води я б не випив!

* * *

— Ви, куме Максиме, мали цього року багато снігу в вашому городі...

— Так, але мій сусіда мав у два рази більше...

— Овва? А то чому?

— Бо ж він має город у два рази більший від мого!

ДЕЯКІ ВКАЗІВКИ ЩОДО КОНСЕРВУВАННЯ ФРУКТІВ.

1. Вибирайте свіжі (не пом'яті), зрілі фрукти.

2. Законсервуйте тільки невеликі кількості фруктів одночасно, не більш як 7 - 8 фунтів.

3. Краще відважувати фрукти, ніж відмірювати (точніше). На один фунт цукру беремо ¾ фунти фруктів.

4. Для м'яких фруктів, напр. ягоди, вживати дуже невелику кількість води, або й зовсім не брати.

5. Для твердих фруктів, напр. груші, треба додати досить води, щоб одержати ріденький сироп.

6. Краще не переварюйте фруктів, хіба що Ви хотіли би мати темний колір і сильний запах. Варючи недовго, одержите ясний колір та більш збережете природній запах фруктів.

7. Не наповнюйте цілком слоїків, коли даєте їх до кип'ячої води. Після варення закрутіть їх щільно.

8. Не відчиняйте слоїків під час варення, додавати воду під час варення не можна.

9. Не охолоджуйте раптово слоїків, вийнявши їх із кип'ячої води. Підстеліть папір або шматку. Коли слоїки прохолонуть, переховуємо їх у сухому, прохолодному місці, не на ясному світлі.

Новина в цьому сезоні! Убрання до спортових ігор: блюзка бавовни "gingham" в кратки (рожеві з блакитними) типу "sweat shirt", з білим викінчення коло шиї, на рукавах, на поясі. Білі габардинові штанці з просторими кишенями.

ЦУКРОВИЙ СИРОП ДЛЯ ФРУКТОВИХ КОНСЕРВІВ

Рідкий сироп:

1 горня цукру — 3 горнят води для солодких, цілком зрілих груш, яблук, ананасів і чорниць (blueberries).

Середньої міцності сироп:

1 горня цукру — 2 горнят води для абрикосів, персиків, порічок, слив, яблук, винограду, вишень та робарби.

Міцний сироп:

1 горня цукру — 1 горня води для малини, аґрусу (gooseberries), полуниць, кислих вищень, кислих слив, кислих яблук.

Розпускаємо цукор у воді, кип'ятимо 5 хвилин та наливаємо гарячим зверху на фрукти. Зразу же продовжуємо нагрівати цю мішанину до кипіння. Найкраще вживати ґранульований цукор. Наповнюємо слоїки, на ½ — 1 інч не докладаючи консервів до верху.

Зручне літнє убрання з бавовни "cotton cord", добре переться, широкі спортові штанці до колін "pedal pushers". Раменця станика із білого піке.

ДЕЯКІ ВКАЗІВКИ ЩОДО КОНСЕРВУВАННЯ ГОРОДИНИ

1. Вибирайте тільки свіжу городину, доброї якости.

2. Консервуйте городину в малих кількостях одночасно.

3. Спочатку приваріть городину окремо й ще гарячу накладіть в стерилізовані слоїки та доварюйте.

4. Слідкуйте точно за температурою варення.

5. Не накладайте готову городину більше як півслоїка, за винятком кукурудзи, гороху, та квасолі (beans "Lime"), які накладаємо в слоїк майже доверху.

Консерви з городини, приготовані вдома, треба перед споживанням прокип'ятити (15 - 200 хвилин у відчиненому начинні).

КУХОВАРСЬКІ ПОРАДИ

ЗАПІКАНКА З МАКАРОНІВ

"Spaghetti De Luxe"

½ фунта "Spaghetti"
4 кусники шинки "bacon"
1 горня покраяної цибулі
1 горня покришеної салери
½ горня зеленого перцю
½ фунта грибів (не обов'язково)
½ фунта меленого м'яса
1 баночку "tomato soup"
¼ ложечки соли, трохи перцю.
1 ложечку "Worcestershire Sauce".

Додати "spaghetti" до кип'ячої води й заварити, зцідити, сполоскати водою. Покраяти шинку на маленькі кусники й обережно зарум'янити. Вибрати готову шинку з ринки й до розтопленого товщу від шинки додати цибулю, салеру, покришеного зеленого перцю та грибів. Злегка підсмажувати, поки мішанина не стане зовсім м'яка. Відсунути її на бік, щоб не пересмажилася, додати м'ясо, зарум'янити його, потім перемішати з шинкою та підсмаженою масою. Додати "tomato soup" сіль, перець і "Worcestershire souce". Потім дода- "spaghetti". Закрити ринку й дуже повільно варити 10-15 хвилин, або запекти, 30 хвилин при Т. 300°.

ПЕЧЕНЯ В ПОМІДОРОВІЙ ПІДЛИВІ.

2 фунти м'яса
3 ложки масла
2 фунти муки
мала морква, шматок салери, петрушки
½ цитрини
1 цибуля
сіль

Підлива:

5 великих помідор
1 ложка масла
1 ложка муки
¼ пінта сметани
сіль

М'ясо потовкти, посолити, посипати мукою та загнітити на гарячому маслі. Тушити під покришкою з городиною. Покропити цитриною. Окремо зварити помідори, зварити, протерти, змішати з запраžкою, зробленою на маслі. Підливу залити сметаною, посолити й влити до печені. Варити в підливі півгодини. Готову печеню покраяти, підливу протерти, залити печеню на полумиску, подавати з рижом або картоплею.

ЧОКОЛЯДОВИЙ ТОРТ

1 горня масла
2 горнят цукру
5 жовтків
1 горня молока
3¼ горня муки пересіяної
3 ложечки порошку до печива.

Змішуємо масло та цукор, втираємо їх до сметани, додаємо 5 добре вбитих жовтків. Потім додаємо молока й 2 вбиті білки, додаємо муки та порошку до печива. Пекти в бляшках, накладаючи небагато тіста, при Т. 300°.

ДАКТИЛЕВИЙ ТОРТ

1/3 горня масла (маргарини або товщу "shortening")
¾ горня цукру
2 яйця (окремо білки й жовтки)
2 горня просіяної муки (cake flour)
1 ½ ложечки порошку до печива
½ ложечки соди
½ ложечки мушкатного горіху
1 ложечку цинамону
½ ложечки соли
1 горня кислого молока (маслянки)
1 ½ горня дактилів посічених.

Втерти товщ із цукром на піну, поступово додаючи цукру. Збити жовтки, додати до цукру, добре вимішати. Муку, соду, порошок до печива, цинамон, мушкатний горіх та сіль добре пересіяти. Додати до цієї маси квасного молока або маслянки, потім додати дактилі. Розбити білки на піну й легенько додати до маси, рухаючи ложкою в одному напрямі. Заповнити намащені тортові бляшки на 1/3, пекти 25 хв. при Т. 350°.

подала Галина Данько

ОВОЧЕВИЙ ТОРТ

1 горня цукру
½ горня масла
1 ½ горня муки
½ горня вина
1 горня родзинок
2 яйця
½ ложечки соди.

Перемішати всі складники разом. Пекти у трьох перекладах (шарами), даючи поміж шарами тіста глазур. Глазур зробити з двох яєць та спорошкованого цукру. Зверху торт прикрасити також глазур'ю.

СМЕТАНКОВИЙ ТОРТ

1 горня цукру
1 яйце
1 горня молока
2 горнят муки
1 ложку масла
4 ложечки порошку до печива

Перемішати, розділити на три частини й пекти у мілких бляшках.

Сметанку зробити так: Вбити одне яйце й півгорнятка цукру разом, додати ¼ горнятка муки, додати трохи молока, щоб тільки змочити масу. Вилляти цю масу до ½ пінти кип'ячого молока, перемішуючи, поки не загусне. Додати "flavour" до смаку. Намащувати торт сметанкою, коли вона цілком прохолоне.

ПИРІГ "КАТЕРИНА"

⅓ фунта смальцю ("lard")
2 ¾ горня муки
3 жовтки
½ горня цукру
½ горня сметани
½ ложечки соди
Терта шкірка з одної помаранчі
Джем сливовий або абрикосовий.

Розтерти добре смалець із мукою, окремо втерти жовтки з півгорням цукру. Змішати все разом, додати сметани та соди, терту помаранчову шкірку та замісити. Розкласти тісто на бляшку шаром в палець товщиною, помастити джемом. Зверху з решти тіста зробити решітку (перекриття). Пекти 40-45 хв. при Т. 350°.

подала Марія Іваненко.

ПЕРЕД ТИМ, ЯК ФОТОГРАФУЄТЕСЯ . . .

ТРЕБА:

1. зачесати волосся в легку, принадну зачіску, що вам личить.
2. вживати не дуже масний підклад під ваше "make-up" (пудер, руж, тощо). Сильне світло, що вживається при фотографуванні, зробить на знимці ваше лице занадто блискучим.
3. трошки підмалювати вії, щоб виглядали довші та гарніші.
4. пригладити брови у рівну лінію, висмикати розкидані волоски.
5. на уста вживати лише світлі відтінки "lipstick"-у.
6. підмальовувати тільки природний рисунок ваших уст.
7. щоб виріз сукні був вам найбільше "до лиця".
8. вдягнути лише одну чи дві найвідповідніші прикраси.
9. переконатися, що комірець добре лежить та суконка вирівняна та лежить гарно.

НЕТРЕБА:

1. зачісувати волосся в складну й незвичну зачіску, яку ви звичайно не носите.
2. відразу від фризієра приходити фотографуватися зі зачіскою занадто штучною.
3. заколювати у волосся шпильки, які видно, чи зайві прикраси.
4. вживати забагато підкладу під "make-up", бо ваше лице на знимці виглядатиме як маска.
5. занадто підмальовувати очі та брови. Знимка виглядатиме дуже театрально.
6. малювати губи засильно, або затемним олівцем, на фотографії вони вийдуть чорні.
7. вживати ружу, бо він робитиме чорні тіні на щоках.
8. вибірати якийсь екстраваґантний виріз суконки.
9. багато дорогоцінностей. Уникати прикрас у волоссі. На фотознимці вони виглядають негарно.
10. фотографуватися у капелюсі, бо вони скоро виходять із моди й виглядають смішно.

★

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЯК . . .

1. Зробити знову блискучим старе алюмінієве начиння?
2. Модернізувати старе залізне ліжко?
3. Запобігти гулі? (опуху від удару)
4. Що робити у випадку легкого попечення?

★

ПИТАЙТЕ НАС!

Пані О. Б-к, Канора, Онт.

Я чула багато про отруйну траву "Poison Jvy", що особливо дошкуляє у літній час, коли мешканці міст роз'їжджаються на літні вакації по фармах і літниськах. Як її розпізнати, в чому полягає її отруйна дія?

Відповідь: Цю отруйну траву, дотик до якої викликає сильні попечення та травми тіла (в поважніших випадках), можна розпізнати по її трьох листочках, темно-зеленого кольору та маслянистих на вигляд.

Пильнуйте, щоб не доторкнутися до цих листочків! Небезпечний також і посередній контакт, напр. через одіж, чи тварину, що пробігла через терен, зарослий цією травою. Щоб забезпечити себе, в деякій мірі, перед її небезпечною дією на шкіру, мастіть лице, руки й ноги вазеліною чи олією, перед тим, як іти в місця, де росте ця рослина. В разі дотику до неї, треба якнайшвидче добре вимити загрожені місця тіла теплою водою з великою кількістю жовтого мила, що вживається до прання. Якщо попечення набуває поважних форм, треба звернутися до лікаря.

Є. Тацюківна.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ПОДАНІ

1. Як відновити зношений лінолеум?

1. Якщо фарбу на лінолеумі знищено, відновляємо його фарбуючи лінолеум наново. Спочатку добре вимити лінолеум. Коли буде цілком сухим, вичистити терпентиною, щоб знати весь товщ, віск чи пасту. Потім укриваємо поверхню темною фарбою, напр. брунатною. Покриваємо вдруге фарбою світлішою чи такою ж самою.

2. Як зняти плями від олійних фарб із поверхні предметів?

2. Знимаємо плями з порцеляни, меблі чи підлоги — витираючи поверхні шматкою, змоченою в ґасі (керосині), потім змиваємо невеликою кількістю теплої води.

3. Як доглядати подушки?

3. Добре щодня легко перебивати подушки, від цього вони стають більш пухкими, ні в якому разі не бити подушки. Звичайно, найкраще мати їх у прохолодному, сухому місці. Уникати на довгий час виставляти подушки на сонце, бо гаряч висушує природний товщ пір'я й тим самим знищує його.

4. Як зняти плями від товщу з ковдр, килимів та одежі?

4. Покриваємо замащені місця бібулою, а зверху ставимо гаряче залізко. Якщо пляма все ж лишається, посипаємо її "французькою крейдою" (French chalk) та знову кладемо зверху бібулу й залізко.

5. Як нагострити ножиці?

5. Ріжемо ними кілька хвилин тонкий наждаковий папір (fine sand paper) або відкриваємо ножиці й проводимо їх гострими кінцями взад і вперед по склянці або пляшці.

ЧИ ПРИЄДНАЛИ ВИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"?

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

П. Мілена Рудницька, Ню Джерси, США.

...Про ваш журнал я чула ще в Европі. Дуже радію ростом української жіночої преси і бажаю Вам якнайкращих успіхів у Вашій праці над поглибленням жіночої проблематики та над громадською активізацією українського жіноцтва. На жаль, я не мала досі нагоди познайомитися із Вашим журналом і не знаю які статті підходили би для нього та, взагалі, чи моє розуміння українського жіночого руху відповідає Вашому. Якщо Ваша ласка, то надішліть мені комплет "Жіночого Світу", або бодай кілька його чисел, щоб я змогла зорієнтуватися щодо його напряму, тематики та величини статтей. Я щойно розплянувала собі працю на найближчу осінь і зиму, і в засаді могла б ще зарезервувати час для співробітництва у Вашому часописі....

П. Докія Гуменна, Ню Йорк, США.

Сердечно дякую за запрошення співпрацювати у Вашому цінному журналі. Не знаю тільки, як зможу це здійснити. При моїх стомливих, надокучливих і важких побутових обставинах я можу тільки мріяти про літературну роботу. Дякую за прислані журнали. Крім мене, читають ще й мої сусіди і також дякують.

Пані Ізідора Косач - Борисова, Ню Маркет, США.

...Цей номер (5 - 6) мені дуже сподобався. І зміст і зовнішнє оформлення добре враження справляють. А як гарно вийшов портрет на обгортці! Сторінка "Наші сучасниці" цікава ідея.....

Пані Леся Храплива, Ст. Луїс, США.

...Я рада, що знаходжу стільки зрозуміння, як початківець у Вас, та готова наскільки це буде в моїх силах та спроможності, і надальше співпрацювати з Вами... Про гонорар я ніколи і не думала. Дописувати — це моя одинока можливість суспільної праці, іншої тут, при такому мініятюрному скупченні українців не можу мати. А суспільну працю вважаю своїм обов'язком, за який брати гроші навіть не годиться. Якщо мої речі потраплять до сердець читачок — це буде мені найкращою заплатою....

Пані Олександра Бризгун, Торонто, Онт.

...Прошу дозволу частіше Вам посилати коротенькі статті на руханкові й спортові теми. Ці речі я надзвичайно люблю й в них і досі працюю. Що ж торкається дитячих оповідань та віршиків, — то оповідання і байки — дуже радо, тільки якщо не матимете нічого проти того, як деякий час це будуть тільки переклади з чужої дитячої літератури. Постараюсь вибирати найкращі й виховні оповідання... Ваша згадка щодо гонорару зробила мені до деякої міри прикрість, бо направду, прошу повірити, я не задля гонорару рішила написати до Вашого журналу, а тільки тому, що він мені дуже й дуже подобається....

"БОҐЕМА"

(Український жіночий вокальний квартет).

9 липня ц. р. у Вінніпеґу відбувся концерт жіночого вокального квартету в складі п.п.З. Телішевської — І сопрано, К. Бойко — II сопрано, М. Павлишин — І альт, Т. Косач — II альт.

Виступ квартету можна вітати, як чималу культурну вкладку в наше театральне життя. Програма концерту — велика й різноманітна, починаючи від ліричних речей К. Стеценка й кінчаючи танґо та фокстротами модерних композиторів цього жанру — О. Плешкевича, В. Болтаровича, Б. Пюрка й ін.

Назва квартету "Боґема" якнайкраще відповідає загальному, характеру програму, що вповаджує слухачів у безжурний світ боґеми. Ця безжурність приносить слухачам приємний відпочинок, створюючи атмосферу відпруження після буденних клопотів.

Із своїх завдань квартет вив'язався добре. Особливо звертає на себе увагу прекрасний альт п. Т. Косач. Назагал, виступ жіночого вокального квартету справив дуже добре враження, так само як і виступ на цьому ж концерті соліста - скрипака п. В. Ворбека.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЖІНОЧОГО СВІТУ"

Редакція й адміністрація журналу "Жіночий Світ" складають щиру подяку за пожертви, зложені на пресовий фонд журналу:

Відділу ОУК у Вал д'Ор, Кве., за збірку переведену на "Святі Матері" дня 14. травня в сумі **$5.00**
та збірку переведену на "День Батька" 18. червня в сумі **$2.00**

Відділу ОУК в Порт Артур, Онт. за збірку, переведену на "Святі Матері 21. травня в сумі **$2.00**

Відділу ОУК в Содбури, Онт., за збірку переведену на святочних сходинах в честь Олени Пчілки 12. червня в сумі **$6.00**
(Список жертводавців в рубриці "Діяльність ОУК").

Відділу ОУК у Ванкувері, Б. К., за суму **$10.00**

Відділу ОУК у Форт Вілліям, Онт., за збірку в сумі **$10.00**